

Kommuneplanens arealdel 2024-2036

Planbeskrivelse

Innholdsfortegnelse

1 Forord	4
2 Derfor lager vi ny arealdel	5
2.1 Kommunedelplaner	6
3 Medvirkning	7
3.1 En reisevaneundersøkelse	7
3.2 Barnetråkk og Seniortråkk	7
3.3 Innspill	8
4 Status og utfordringer	9
4.1 Vedlikeholdsvekst	10
4.2 Dyrkamark og jordflytting	10
4.3 Kystområder	10
4.4 Naturområder og grønnstruktur	11
5 Oppfølging av arealstrategien	12
5.1 Økonomisk, sosial og miljømessig bærekraft	13
6 Tettstedsstruktur	14
6.1 Lokalsentrene Børse og Buvika	15
6.2 Delområder	16
6.3 ABC-prinsippet	16
6.4 Samordnet areal- og transportplanlegging	18
7 Bolig og boligkvalitet	19
7.1 Sosial infrastruktur	19
7.2 Bolig- og befolkningsutvikling	20
7.3 Stedsanalyse for sentrumsområder, tettsteder og bygder	21
8 Offentlig tjenesteyting	22
9 Næring	23
9.1 Næringsarealer	23
9.2 Sysselsetting	25

10 Bærekraftig mobilitet og transport	27
10.1 Transporthierarkiet	27
10.2 Veg	30
11 Kvalitet i tettstedsutviklingen.....	32
11.1 Folkehelse og oppvekstsvilkår.....	32
11.2 Blå- og grønnstruktur og uteoppholdsarealer	33
11.3 Kulturminner og -miljøer.....	33
11.4 Friluftsliv og nærmiljø.....	35
11.5 Teknisk infrastruktur	36
11.6 Avfall.....	37
12 Klima, miljø og natur	39
12.1 Naturmangfold	40
12.2 Strandsoner, vassdrag og sjø	43
12.3 Spredt boligbygging i LNF-områder	43
12.4 Jord-, skogbruk og mineralressurser.....	45
12.5 Forurensning	46
12.6 Klimasårbarhet og -tilpasning	47
12.7 Klima og energi	48
13 Ordforklaringer.....	50

© Skaun kommune 2024

Tittel	Kommuneplanens arealdel 2024-2036 – planbeskrivelse
Ferdigstilt	25.10.24, vedtatt av kommunestyret 17.12.24
Utgave	3. utgave
Ansvarlig	Avdelingsleder plan- og byggesak
Medvirkende	Plan og miljø, og Kommunikasjon og personal
Design	Kommunikasjon og personal
Forsidebilde	Kunstverk laget av elev ved Skaun kulturskole

1

Forord

Det du nå har i hånda – eller på skjermen – er planbeskrivelsen til arealdelen, som skal gjelde fra 2024 til 2036. Samfunnsdelen ble vedtatt i mars 2023, og sammen utgjør disse kommuneplanen, som er vårt viktigste styringsverktøy. I samfunnsdelen sier vi noe om samfunnsmessige utfordringer og muligheter de neste tolv årene, og hvordan vi skal møte disse. Arealdelen underbygger dette. Den legger føringer for hvordan vi skal bruke de fysiske områdene i kommunen, og har stor betydning for hvordan Skaun vil framstå og oppleves både for innbyggerne og besøkende.

Hvordan kommunen vår framstår syns jeg er viktig. Det estetiske er ofte det første du legger merke til når du besøker et nytt sted. Arkitekturen og samspillet mellom næring, bolig, kulturlandskap, og natur sier noe om hvem vi – som lever og jobber i kommunen – er.

I samfunnsdelen vedtok vi satsingsområdene *Bolyst, Livskvalitet, og Klima, miljø og beredskap*. Godt arealplanarbeid er et avgjørende verktøy for å nå målene vi har satt oss, og FNs

bærekraftsmål har vært en viktig rettesnor.

Til slutt vil jeg minne alle sammen på hvem denne planen er for. Det er innbyggerne i Skaun som skal bruke kommunen, som skal bo i boligfeltene, lære og leke på skolene, bade ved tjernene og ferdes langs vegene. Vi har lyttet til innspillene som har kommet inn – fra Barnetråkk og Seniortråkk, reisevaneundersøkelsen, og fra innspillsperioden. Vi har brukt Skaunstemmen aktivt, også i arbeidet med arealdelen.

Å gjøre alle til lags er umulig, men dette er en plan jeg håper de fleste i kommunen kan stille seg bak, slik at vi lever opp til kommunens visjon: *aktiv og attraktiv – sammen*.

Gunn Iversen Stokke
ordfører

2

Derfor lager vi ny arealdel

Kommuneplanens arealdel handler om de fysiske områdene. Hvor, hva, og hvor mye skal bygges ut? Hva skal områdene brukes til? I arbeidet med [Kommuneplanens samfunnsdel 2023-2035](#) (vedtatt 14. mars 2023) utarbeidet vi en arealstrategi, som er en del av samfunnsdelen. Hensikten med arealstrategien er å skape sammenheng mellom målene og strategiene i samfunnsdelen, og kommuneplanens arealdel.

Et av målene med ny arealdel er å skape en enklere og mer forutsigbar hverdag for alle i Skaun. Dette skal vi få til ved å utbedre og oppdatere den gjeldende kommuneplanen, blant annet ved at en oppdatert arealdel vil lette saksbehandlingen og føre til færre dispensasjonssaker. Denne planen overstyrer gjeldende planer der det er motstrid.

Nødvendige hensynssoner for kulturmiljø, vassdrag, drikkevannskilder og fareområder skal sikres i arealdelens plankart og bestemmelser.

Det er mye som er annerledes nå, sammenlignet med hvordan skaunsamfunnet var da Kommuneplanens arealdel 2014-2040 ble vedtatt i 2014. Per i dag er det fortsatt denne planen som styrer arealbruken i kommunen. Vi har blant annet hatt stor befolkningsvekst, som fører til både nye, andre og flere behov. Dette, sammen med erfaringene vi har gjort oss med gjeldende arealdel, gjør at det er nødvendig med en oppdatering.

Kommuneplanens samfunnsdel 2023-2035 gir oss mål og retning gjennom de politiske satsingsområdene og de arealpolitiske prinsippene og strategiene. Samfunnsdelen danner dermed rammer og betingelser for arealbruk i den nye arealdelen. De prioriterte satsingsområdene er *Bolyst, Livskvalitet, og Klima, miljø og beredskap*. Hovedmålene er som følger:

- ❖ I Skaun skal alle føle seg trygge, inkluderte og ha en meningsfull hverdag
- ❖ I Skaun har vi bomiljøer som innbyr til samskaping, inkludering og aktivitet for alle
- ❖ I Skaun skal vi ha trygge bomiljø basert på robust infrastruktur og et klimavennlig samfunn

2.1 Kommunedelplaner

I gjeldende kommuneplan ble det brukt kommunedelplaner for å skille de ulike områdene i kommunen, og alt som havnet utenfor disse områdene ble definert som LNF-områder. Dette har medført utfordringer i saksbehandlingen når det gjelder blant annet vekting av de enkelte bo- og virkeområdene.

Kommunedelplanene er innarbeidet i planforslaget, og dermed blir det enklere å unngå at de ulike plan- og byggesakene blir behandlet forskjellig.

3

Medvirkning

I arbeidet med kommuneplanens samfunnsdel la vi opp til og gjennomførte en omfattende medvirkningsprosess. Dette ga samfunnsdelen retning i arbeidet med satsingsområder og prioriteringer, som videre danner rammer og betingelser for kommuneplanens arealdel.

[Her kan du lese mer om medvirkningstiltakene i samfunnsdelen](#)

I arbeidet med arealdelen har vi hatt som mål at både innbyggere, lag og foreninger, næringsliv og offentlige aktører har kunnet medvirke. Vi har også hatt dialog med blant annet regionalt planforum og berørte myndigheter.

Resultatene fra medvirkningsprosessen i samfunnsdelen, og samfunnsdelen i seg selv, er tatt med videre i planarbeidet, i tillegg til at det er gjennomført konkrete medvirkningstiltak i arbeidet med kommuneplanens arealdel.

[Les mer om medvirkningsprosessen i arealdelen her](#)

3.1 En reisevaneundersøkelse

I mars 2023 sendte vi ut en reisevaneundersøkelse til innbyggerne i kommunen. Hensikten med undersøkelsen var å kartlegge reisevanene i skaunsamfunnet. Vi fikk hele 2195 svar!

Svarene inngår som en del av kunnskapsgrunnlaget i arbeidet med arealdelen, i tillegg blir de brukt i arbeidet med kommunens nye trafiksikkerhetsplan og vår dialog med AtB og fylkeskommunen om kollektivtilbud.

3.2 Barnetråkk og Seniortråkk

Barnetråkk og Seniortråkk er kartleggingsmetoder som gir oss innblikk i hvilke ønsker og behov innbyggere fra ulike aldersgrupper har for sitt nærmiljø. Innsikten gir oss kunnskap som er relevant både for fysisk planlegging og tjenester vi har ansvar for.

Resultatene fra tråkkene inngår, på lik linje med reisevaneundersøkelsen, som en del av kunnskapsgrunnlaget i arbeidet med arealdelen.

Barnetråkk og Seniortråkk er utviklet av Design og arkitektur Norge (DOGA).

3.3 Innspill

Helt siden planprogrammet for kommuneplanen ble lagt ut på høring og til offentlig ettersyn i 2021, har vi fått innspill som omhandler kommuneplanens arealdel. Fra 3. februar til 25. mars 2023 var det innspillsperiode etter igangsettingen av arbeidet med arealdelen.

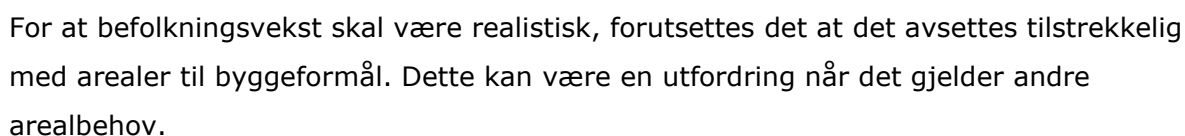
For å legge til rette for en bred medvirkning, utarbeidet vi en digital løsning med Forms-skjema og kartløsning. I kartløsningen var det mulig å finne gjeldende eiendom for innspill, slå av og på forskjellige kartlag for å vurdere egne ideer på forhånd, og legge inn arealinnspill selv ved å tegne inn punkter, linjer og flater. For å utvikle den digitale kartløsningen hentet vi data fra blant annet Artsdatabanken, Vann-Nett, Kilden, NGUs temakart, SEFRAX, Askeladden, og andre offentlige kartgrunnlag.

Det var i tillegg mulig å levere inn innspill på papir i stedet for å bruke den digitale løsningen, og i den sammenhengen laget vi et hefte med aktuelle temakart. Vi opprettet en egen e-postadresse, arealinnspill@skaun.kommune.no, for de som ønsket å sende inn innspill per e-post.

Innspillene ser du i *Konsekvensvurdering* (vedlegg 1).

Status og utfordringer

Ifølge Statistisk sentralbyrå (SSB) bor det 8436 innbyggerne i kommunen, per 1. kvartal 2023. SSB forventer at innbyggertallet vokser til et sted mellom 9426 og 11425 innen 2050.

4.1 Vedlikeholdsvekst

I tråd med FNs bærekraftsmål nr. 11, *Bærekraftige byer og lokalsamfunn*, ønsker vi at områder som ikke ligger langs «vekstbåndet» mellom regionsentrene Trondheim og Orkanger, skal beholde sin lokalidentitet som landbrukskommune.

Fortetting og utvidelse av byggeområder skal vurderes nøye. Utbygging medfører bruk av kommunale midler til å både beholde og vedlikeholde offentlig infrastruktur, samtidig skal steds karakteren ivaretas så godt som mulig.

For å sikre vedlikeholdsvekst har vi valgt å avsette områder til spredt bebyggelse, og bruke planbestemmelser som sikrer en forsvarlig utvikling.

4.2 Dyrkamark og jordflytting

For å sikre næringssikkerhet er vern av dyrkamark essensielt. I Skaun ligger mye av dyrket og dyrkbar mark i sentrumsområder med mye utbyggingspress. I tråd med arealstrategien har vi valgt å i stor grad styre utbygging til de områdene som ligger langs «vekstbåndet», som begrenser nedbygging av landbruksjord i størst mulig grad. I områder hvor dyrkamark blir bebygd, er det krav i planbestemmelsene om flytting av matjord.

4.3 Kystområder

Kyst og sjø har flere funksjoner. I Norge er kyst og sjø blant annet en kilde for økonomisk vekst, det er en viktig transportveg, og ikke minst er det et pregende og identitetsstiftende element. Dette gjelder også for Skaun, hvor strandsonen brukes aktivt til rekreasjon og fiske både av innbyggerne og av innbyggere fra flere nabokommuner.

Trondheimsfjorden er gitt status med streng holdning til bygging innfor 100 metersbeltet langs strandsonen, jfr. [Statlige planretningslinjer for differensiert forvaltning av strandsonen langs sjøen](#).

Foto: Ida Aarø, Norges Skogeierforbund

4.4 Naturområder og grønnstruktur

I Skaun har vi tre naturreservater og ett marint verneområde:

- ❖ Mormyra naturreservat
- ❖ Midtskogvatnet naturreservat
- ❖ Munklia naturreservat
- ❖ Gaulosen marine verneområde

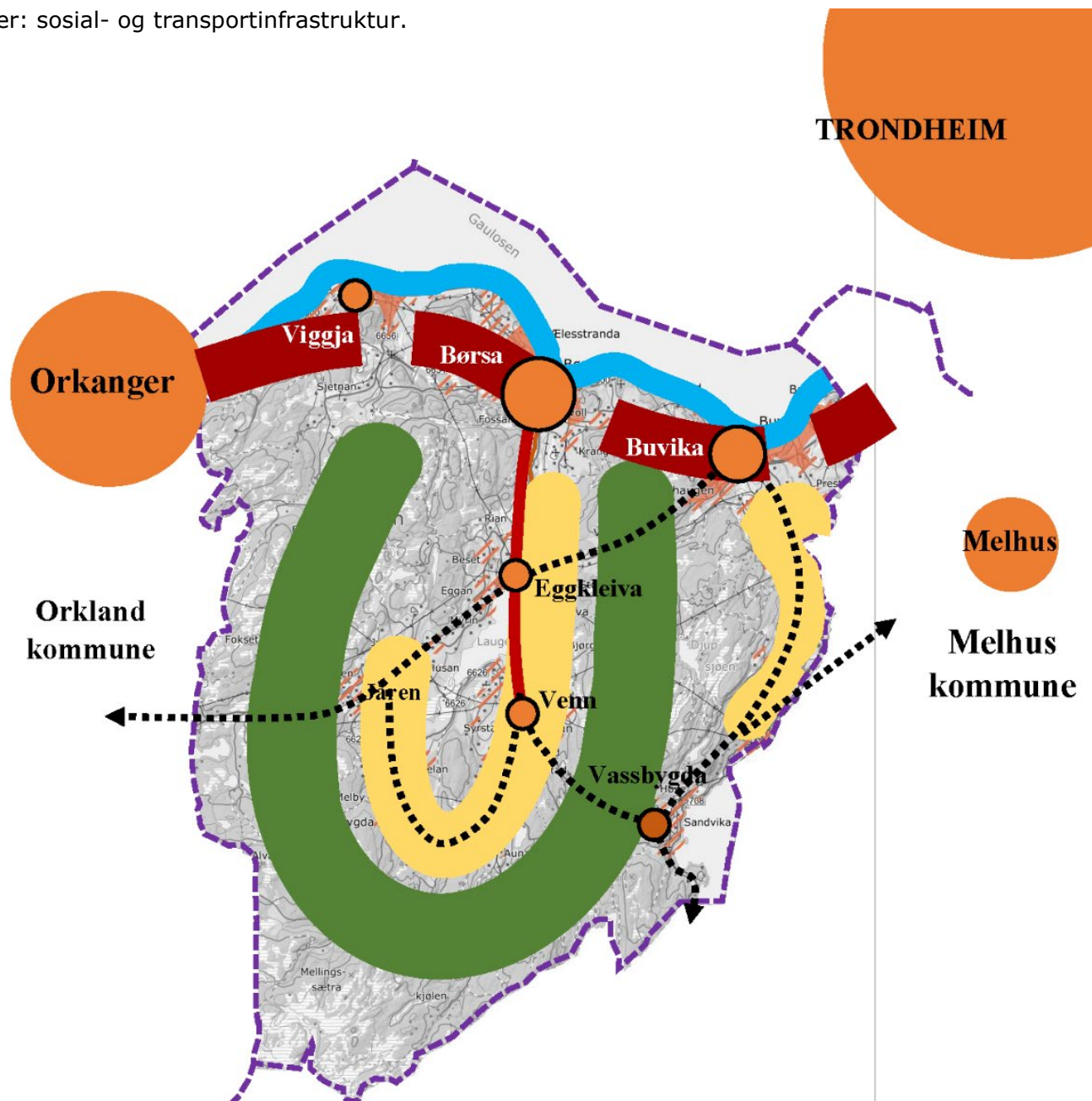
Når det gjelder Mormyra naturreservat og Gaulosen marine verneområde er disse relativt nært bebygde områder. Nedbygging i nærheten av Mormyra kan være utfordrende blant annet fordi det kan påvirke eksempelvis dyre- og planteliv. Det samme gjelder for Gaulosen, da økt aktivitet i fjorden også der vil påvirke dyre- og planteliv.

Midtskogvatnet og Munklia naturreservater anses som uforstyrret, da de ligger såpass langt unna bebygde områder.

Oppfølging av arealstrategien

Kapittel 7 i Kommuneplanens samfunnsdel 2023–2035, Arealstrategi, legger føringer for innholdet i den nye arealdelen. De prioriterte satsingsområdene er som nevnt *Bolyst*, *Livskvalitet*, og *Klima, miljø og beredskap*. Arealstrategifiguren viser områder som skal vurderes nøye.

Markert i blått: strandsone, markert i rødt: fortetningsområder, markert i grønt: miljøvern og klimatilpasning, markert i gult: arealbruk, spredt bebyggelse, og stiplede linjer: sosial- og transportinfrastruktur.

5.1 Økonomisk, sosial og miljømessig bærekraft

I samfunnsdelen skrev vi at bærekraftstanken er et prinsipp som hjelper oss til å tenke langsiktig og strategisk, både når det gjelder økonomiske og sosiale forhold, og miljøforhold. Dette lå til grunn i utarbeidningen av arealstrategien, og ligger dermed til grunn også i arealdelen.

Økonomisk bærekraft handler om at vi må sikre økonomisk trygghet for mennesker og samfunn. Dette gjør vi blant annet ved å opprettholde næringsarealer i utviklingsområdene.

Sosial bærekraft handler om å sikre god livskvalitet ved å styrke samholdet og opprettholde gode velferdstjenester. I arealdelen gjøres dette ved å gi tydelige føringer for utviklingsområdene og gjennom sterkere styring av spredt utbygging.

Miljømessig bærekraft handler om planetens tåleevne. Vi må utvikle lokalsamfunnet i en bærekraftig retning, og ta bevisste og kloke valg når det gjelder bruk av de begrensede ressursene våre. Arealdelen legger til rette for grønn mobilitet, derav mindre utslipp og forebyggende tiltak mot klimaendringer.

6

Tettstedsstruktur

I [Regional plan for arealbruk 2022-2030](#) framgår det at lokalsenter «er de øvrige kommunesentrene og andre tettsteder, angitt som viktige av kommunene. Disse skal kunne ha regionale funksjoner som for eksempel videregående skoler for å sikre en balansert utvikling av hele Trøndelag også i framtida». Om grendesenter skrives det at også disse spiller en viktig rolle i folks hverdagsliv, og at «grendesentrene er viktige for de som bor i mer spredtbygde deler av Trøndelag».

I Skaun har vi definert

- ❖ Børsa som kommunesenter og lokalsenter. Børsa ligger på «vekstbåndet» mellom regionsentrene Trondheim og Orkanger, og at høy grad av arbeidspendling mellom kommunene (Skaun, Orkland, Trondheim og Melhus kommuner).
- ❖ Buvika som lokalsenter. Buvika ligger også på «vekstbåndet».
- ❖ Viggja, Eggkleiva, Venn og Vassbygda som grendesenter.
 - Viggja ligger på «vekstbåndet» og kan utvikle seg til et lokalsenter på grunn av sin beliggenhet og tilgjengelighet.
 - Eggkleiva, Venn og Vassbygda har noe større vekstutfordringer, da områdene ligger utenfor «vekstbåndet» og mangler gode kollektiv- og tjenestetilbud.

6.1 Lokalsentrene Børsa og Buvika

Lokalsentrene Børsa og Buvika er kompliserte systemer med mange grunneiere, og bygninger og infrastruktur fra flere perioder.

Hovedtrekk i arealbruk i tettstedsdelene i Børsa og Buvika:

Sentrum

- Publikumsorientert detaljhandel og service
- Administrasjon (Børsa)
- Barnehager og skoler
- Transportpunkt for persontrafikk (Buvikkrysset og Børskrysset)
- Boliger
- Kulturtilbud
- Helsetjenester og -institusjoner
- Idrett- og treningstilbud

Sentrumsnære områder

- Barnehager og skoler
- Boliger

Buvika

En stor andel av innflytterne til kommunen har bosatt seg i tettstedet Buvika. Per 1. januar 2022 hadde Buvika 3157 innbyggere, som er vesentlig flere innbyggere enn kommunesenteret Børsa, som hadde 1758. Den sterke befolkningsveksten har sammenheng med åpningen av E39 mellom Klett og Orkanger, som ble åpnet i 2005.

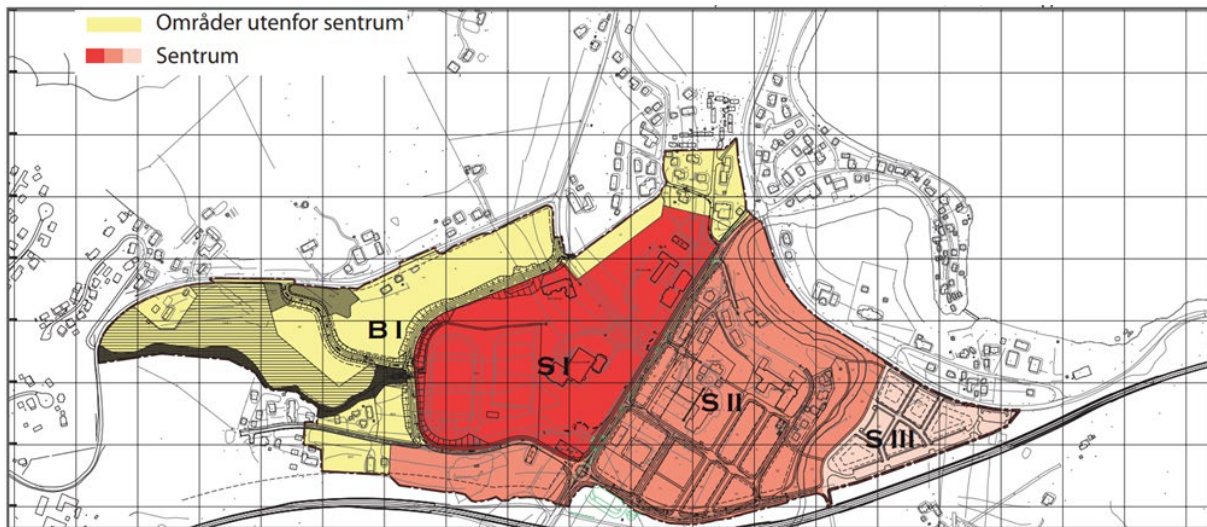
Børsa

Børsa er både tettsted, administrasjons-, lokal- og kommunesenteret i Skaun kommune. Planleggingsstrukturen i sentrum er kompakt, og den bør utvikle seg så kompakt som mulig. Sentrumet tilbyr periodiske og daglige tjenester, og barnehager, skoler, idrettsanlegg og kulturhus ligger nært øvrige sentrumsfunksjoner og sentrumsnære boligområder. Fylkesveg 803 er Børsas viktigste utviklingsakse.

6.2 Delområder

Områdene i sentrum omfatter delområde S I – allmennyttig formål (barnehager, skoler, kulturhus og friområde), delområde S II – blandet formål (bolig, næring, offentlig bebyggelse, helse, garasjeanlegg og bensinstasjon) og offentlige friområder, og delområde S III – boligformål (sentrumsnære).

Områdene utenfor sentrum omfatter delområde B I – stort sett boligområder (eksisterende og nye) og et større friluftsområde.

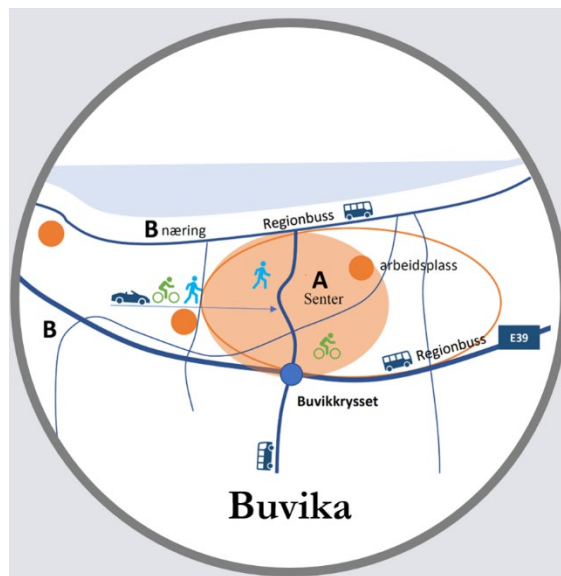
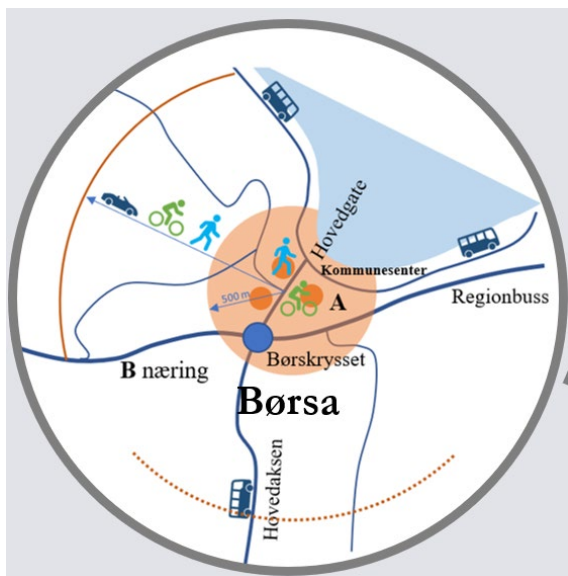
Kartet viser delområdene i Børse

6.3 ABC-prinsippet

ABC-prinsippet er et prinsipp for fysisk planlegging. Målsetningen med prinsippet er:

- ❖ Sikre best mulig gjensidig tilgjengelighet mellom næringsvirksomhet, handel og tjenester, og kunder/brukere, besøkende og arbeidstakere.
- ❖ Sikre et godt tettstedsmiljø, for eksempel ved å unngå støy, luftforurensning og sikkerhet.
- ❖ At lokalisering av næringsvirksomheter skal gi mindre bilbruk/bilavhengighet.

I den nye arealdelen har vi valgt å videreføre gjeldende kommuneplans arealdisponering for næring og tjenesteyting, som er i samsvar med ABC-prinsippet.

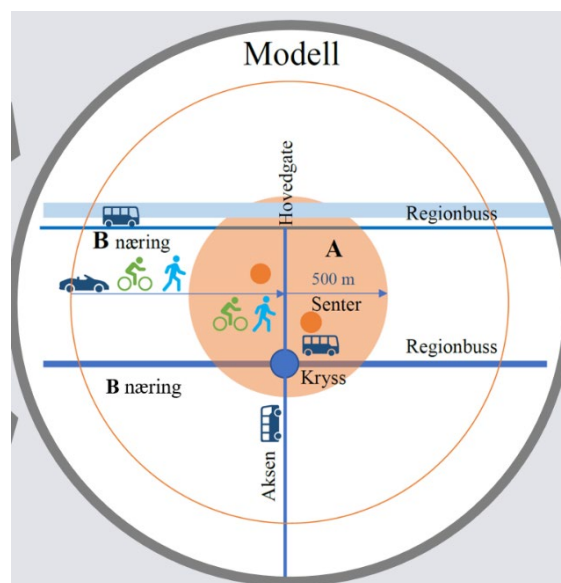

«**A-området** er områder som er godt tilgjengelig med kollektiv, sykkel og til fots for mange. Bedrifter som skal lokaliseres i A-områder er kontorbedrifter som har mange ansatte og/eller besøkende, samt besøksintensive tjenester som detaljhandel, sykehus og kommunehus.

B-områder er områder som ligger i eller i tilknytning til tettsteder og har godt tilgang til hovedvegnettet. Typiske bedrifter som skal lokaliseres på B-områder er transportbedrifter, lagerhaller og bygg- og anleggsvirksomheter».

C-områder er områder som ligger på avstand fra tettstedene, slik at det kan etableres industrivirksomheter som er støy- og støvproduserende.»

ABC-prinsippet

Modell for lokalsentrene i kommunen

6.4 Samordnet areal- og transportplanlegging

I moderne utvikling av areal- og transportplanlegging (ATP) utgjør tettstedssystemer en betydelig utfordring for å oppnå effektiv bruk av arealressursene. Regjeringen legger særlig vekt på tre trender når det gjelder bærekraftig stedsutvikling: urbanisering, digital transformasjon og grønn omstilling.

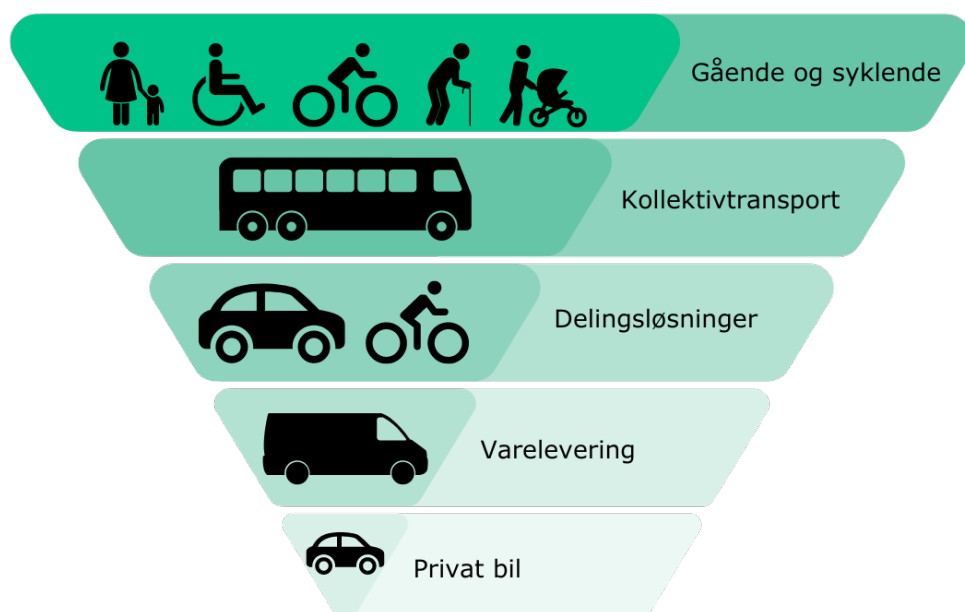
Vi har signert en byvekstavtale sammen Trøndelag fylkeskommune og Trondheim, Stjørdal, Melhus, Malvik og Orkland kommuner med Staten ved Samferdselsdepartementet. Byvekstavtalen er et samarbeid på nasjonalt, regionalt og kommunalt nivå for å nå nullvekstmålet, altså at vekst i persontransport tas ved gange, sykling og kollektivløsninger. Byvekstavtalen skal styres gjennom Miljøpakken, som er navnet på partnerskapet.

For å oppnå en mer bærekraftig steds- og samfunnsutvikling, baserer vi oss på

- [Statlige planretningslinjer for samordnet bolig-, areal- og transportplanlegging](#)
- [Nasjonale forventninger til regional og kommunal planlegging 2019-2023](#)
- [Samferdselsstrategi og organisering mot 2030](#)
- [IKAP-2](#)

Når det gjelder ATP er også resultatene fra *Barnetråkk*, *Seniortråkk*, *En reisevaneundersøkelse* og eksterne innspill relevante, da de forteller oss hvordan innbyggerne i Skaun flytter seg fra sted til sted i kommunen, og hva de er fornøyde og misfornøyde med. Et eksempel kan være ønsket om flere og bedre gang- og sykkelveger, samt et forbedret kollektivtilbud.

Se *Stedsanalyse og mobilitet* (vedlegg 2).

7

Bolig og bokvalitet

For både å skape og vedlikeholde bolyst, er vi avhengig av å ha gode boliger og boområder for folk å bosette seg i. Noen vil bo landlig med god plass rundt seg, andre ønsker å bo tettere og mer urbant. På grunn av dette, er det viktig å planlegge for et bredt botilbud, både når det gjelder boligtyper og -størrelser.

Samtidig som vi skal sørge for at innbyggerne trives med å bo i kommunen, må vi sikre at nasjonale og regionale hensyn blir ivarettatt. Dette gjør vi blant annet ved å følge relevante bestemmelser i Plan- og bygningsloven, som berører bokvalitet:

- § 29-2 Visuelle kvaliteter
- § 29-5 Tekniske krav
- § 28-7 Den ubebygde del av tomte. Fellesareal.
 - «Uteareal på tomte skal gjennom størrelse, utforming og beliggenhet mv. sikre forsvarlig oppholdssted i det fri for beboerne og i nødvendig utstrekning muliggjøre lek, rekreasjon, avkjørsel og parkering av biler, motorsykler, sykler o.l. Opparbeidet uteareal på tomte skal kunne brukes av alle innenfor tillatelsens formål. Kommunen kan godta at fellesareal avsettes for flere eiendommer.»

I tillegg følger vi kriteriene i regjeringens veileder [Planlegging for spredt bolig-, fritids- og næringsbebyggelse i landbruks-, natur-, friluft- og reindriftsområder \(LNFR-områder\)](#), som sikres i planbestemmelsene.

7.1 Sosial infrastruktur

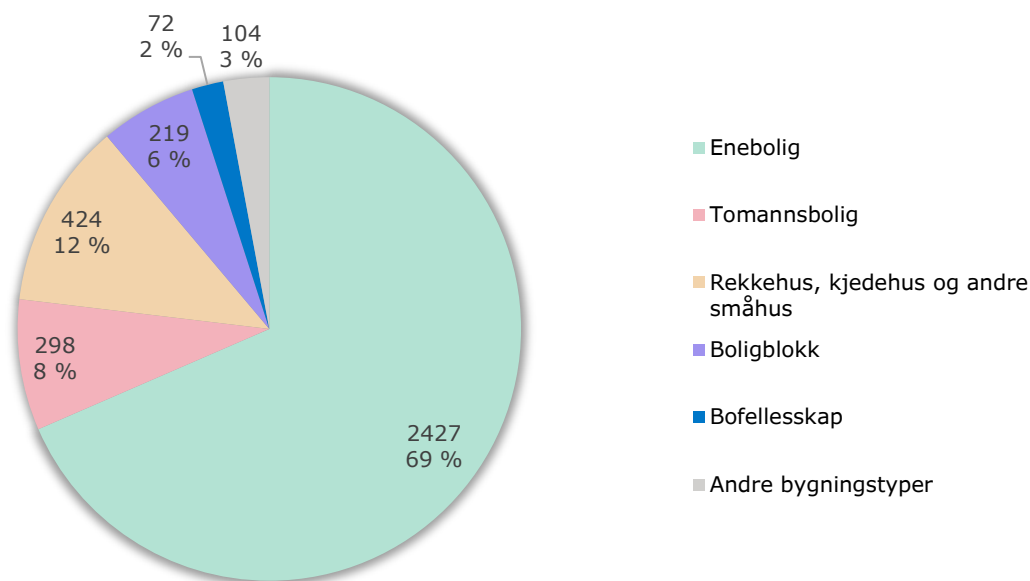
Det er satt krav i planbestemmelsene om at sosial infrastruktur skal være tilstrekkelig før nye reguleringsplaner vedtas. Vi kan kreve inngått utbyggingsavtale i tilfeller der det fra vår side er ønskelig å ha forkjøps- eller tilvisningsrett til en andel av boligene. Det kan være 10-15 prosent av boligbebyggelsen som kan være aktuell når det gjelder forkjøpsrett, og dette kan per i dag være aktuelt for Børse og Buvika.

7.2 Bolig- og befolkningsutvikling

Ifølge Statistisk sentralbyrå var innbyggertallet per 2022 i Børse på 1758, i Buvika var det 3157, på Viggja 356 og i Eggkleiva 230.

Befolkningstettheten lå på 39 innbyggere per km². Andelen innbyggere som bodde i tettsted var 65 prosent og andelen som bodde på landbrukseiendom var 12,5 prosent.

Antall boliger etter bygningstype per 2023 (SSB)

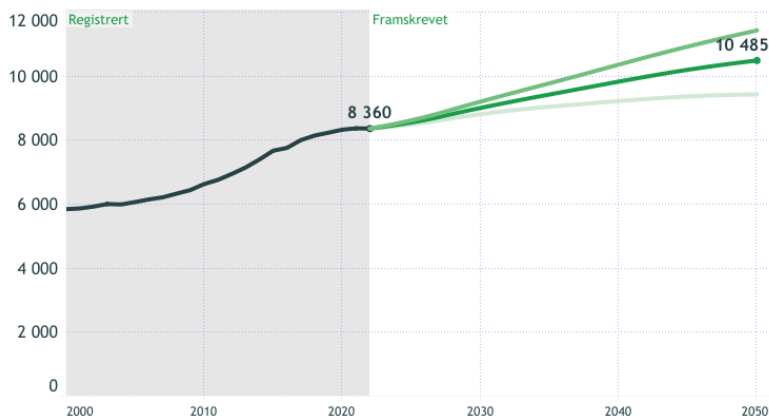

Regionale befolkningsframskrivninger. 2022-2050

5029 Skaun

Kjønn: Begge kjønn

Aldersgruppe: Alle aldersgrupper

Det lages flere alternativer, med ulike kombinasjoner av forutsetninger om de demografiske komponentene på nasjonalt nivå. Alternativene beskrives med fire bokstaver som forteller hvilke forutsetninger som er brukt om: 1) fruktbarhet, 2) levealder, 3) innenlandske flyttinger og 4) innvandring. H = høy, M = medium og L = lav. Hovedalternativet, MMMM, bruker mellomnivået for alle de fire komponentene.

Fargeforklaring forutsetninger

■ Høy nasjonal vekst (HHMH)

■ Hovedalternativet (MMMM)

■ Lav nasjonal vekst (LLML)

■ Registrert

Kilde: Regionale befolkningsframskrivninger (<https://www.ssb.no/regfram/>)

Her kan du velge ulike kombinasjoner av egenskaper for kommune, kjønn og alder.

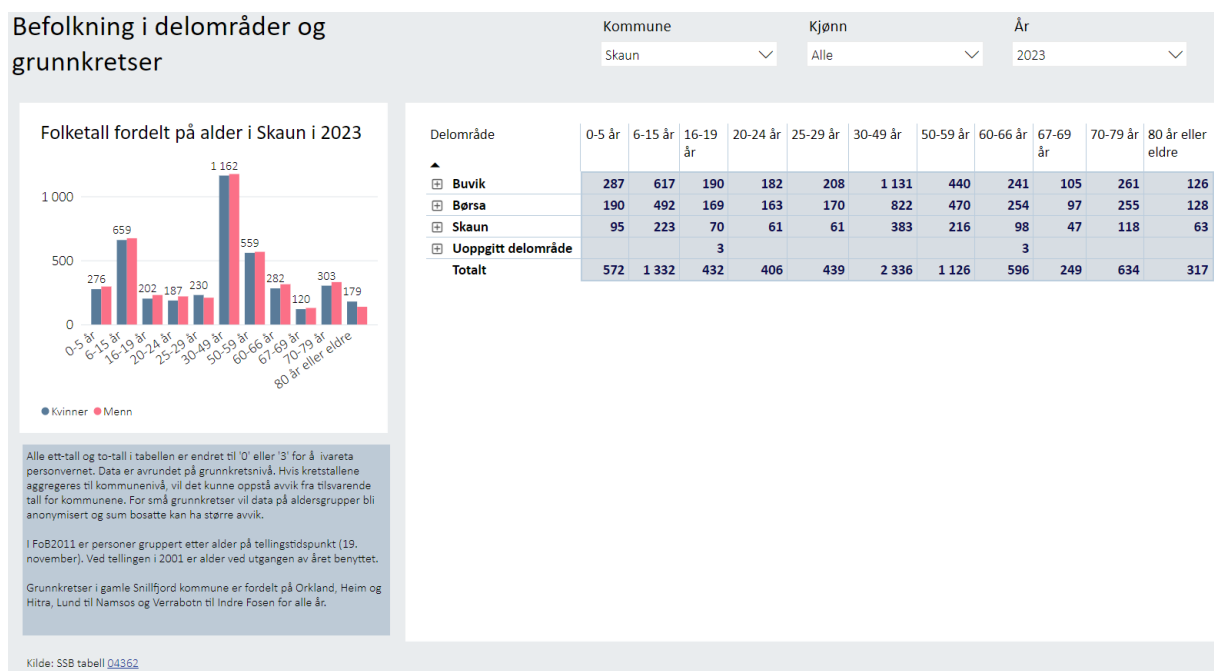
Kommune
5029 Skaun

Kjønn
All

Aldersgrupper
All

Statistisk sentralbyrå
Statistics Norway

7.3 Stedsanalyse for sentrumsområder, tettsteder og bygder

I arealstrategien står det at i arealdelen

- ❖ skal det stilles krav til stedsanalyse, som sikrer god utforming og funksjon i sentrumsområder, tettsteder og bygder.
- ❖ skal det sørges for arealdisponering som øker framkommeligheten for myke trafikanter til og fra tettstedene, samt til og fra bussholdeplasser.
- ❖ skal det sørges for etablering av innfartsparkering med tilstrekkelig kapasitet ved kollektivknutepunktene.

Se *Stedsanalyse og mobilitet* (vedlegg 2).

8

Offentlig tjenesteyting

Begrepet offentlig tjenesteyting omfatter de tjenestene kommunen tilbyr, eksempelvis skole og barnehage, helseinstitusjoner og administrasjon. De offentlige tjenestene er lokalisert i sentrum av tettstedene, dette er i tråd med blant annet disse punktene fra arealstrategien:

I arealdelen

- ❖ skal det bidras til riktig lokalisering mellom boligområder, arbeidsplasser, kollektivtilbud og gang- og sykkelveier.
- ❖ skal det stilles krav til reguleringsplaner, slik at disse ivaretar behov og servicetilbud til alle som trenger en form for tilrettelagt bolig- og tjenestetilbud.

9

Næring

For å sikre godt nok egnet areal til næringsvirksomheter, legges «rett virksomhet på rett plass»-prinsippet til grunn, som både tar hensyn til klima og næringslivets ønsker.

Tilgang til arbeidskraft, transportkostnader og tilknytning til hovedvegnettet er viktige lokaliseringsfaktorer. For oss er det viktig å legge til rette for at mennesker med arbeid i kommunen kan reise med kollektivtransport, sykle eller gå til jobb, i tillegg vil vi i minst mulig grad bygge ned jordbruksareal.

Utvikling av næringsareal kan være kostbart i startfasen av flere årsaker. Det skal blant annet etableres adkomstveg, teknisk infrastruktur og tomteplanering for at vi skal kunne tilby byggeklare tomter.

[Strategi for næringsarealutvikling i Trondheimsregionen](#)

9.1 Næringsarealer

I forbindelse med kommunereformen ble det i 2015 gjennomført en innbyggerundersøkelse hvor både Trondheim og Orkanger utpeker seg som attraktive handelssenter for innbyggerne i Skaun.

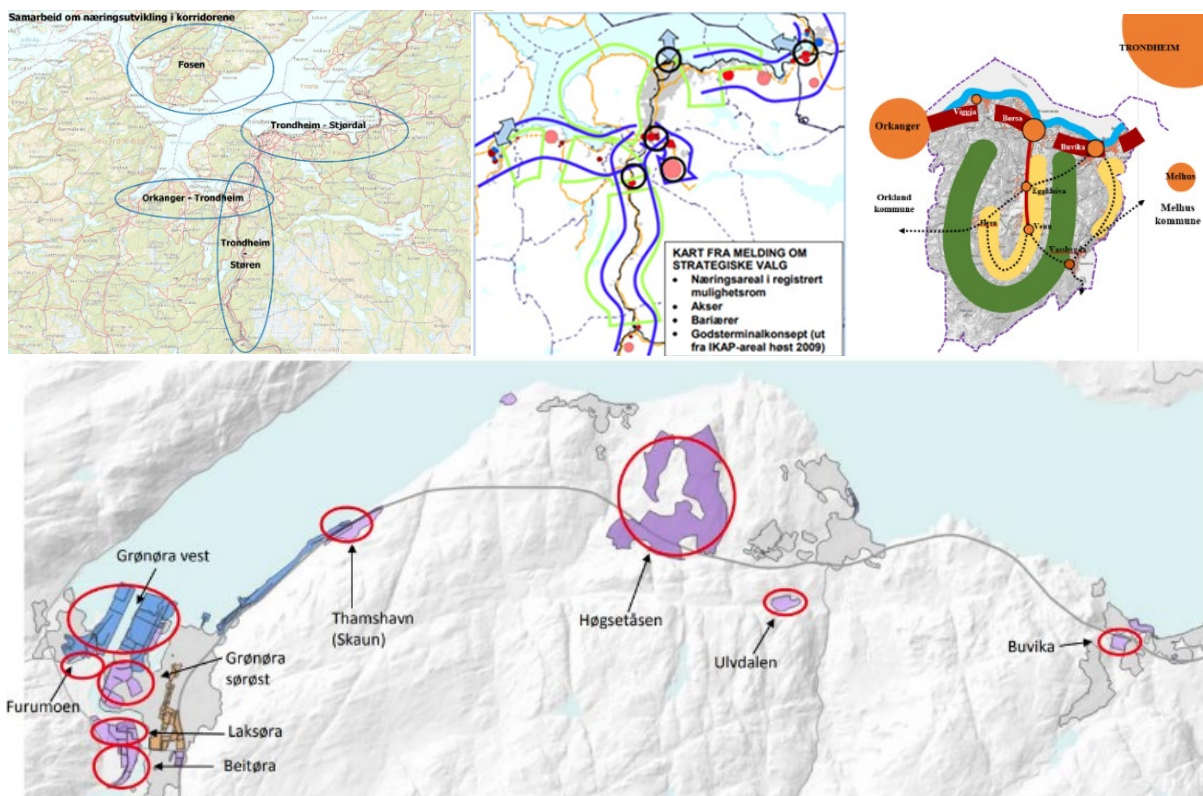
Resultatene viser at andelen som oppgir at de handler i Trondheim, er høyest i Buvika (67 prosent), forholdsvis høy andel i Børsla (44 prosent), og lavest andel på Viggja (19 prosent). For innbyggerne på Viggja (76 prosent), Jåren-Råbygda (65 prosent) og Børsla (49 prosent) er Orkanger det mest attraktive handelssenteret.

[Innbyggerundersøkelsen fra 2015](#)

Dersom vi ser på omfanget av handel i de ulike områdene (hjemkommunen Skaun, og Orkland, Melhus og Trondheim kommuner) med hensyn til arbeidssted, ser vi at de som jobber i Skaun og Melhus handler utenfor kommunen noen ganger per måned. De som jobber i Orkland og Trondheim handler utenfor kommunen noen ganger i uken.

Selv om det har vært vanskelig å finne gode alternative arealer i kommunen, har vi avsatt en god del areal til næringsformål – 2184 dekar langs det regionale

hovedvegnettet (se tabell/figurer). Dette skaper forutsigbarhet for næringslivet, følger ABC-prinsippet og sikrer at det tilrettelegges for rett virksomhet på rett plass.

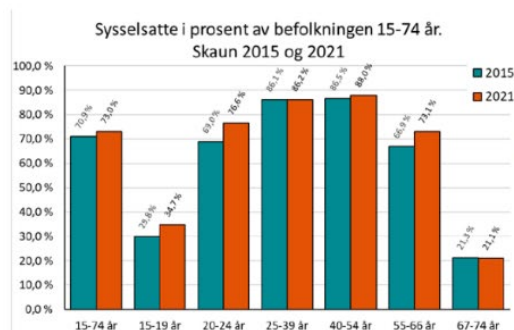

Næringsareal (ledig areal)	Status	Egnethet	Kostnadskrevende tiltak	Byggeklart innen
Ulvdalen (35 dekar)	Under regulering	Lokalservice Industri	Forbedret adkomstveg, vva, strøm og geotekniske undersøkelser.	2030 (2022)
Buvika (50 dekar)	KPA	Lokalservice	Vva og geotekniske undersøkelser.	2030
Thamshavn landside (146 dekar)	KPA	Lokalservice Industri	Vva, sprenging, arrondering og geotekniske undersøkelser.	2030 (usikkert om det blir påstartet)
Thamshavn sjøside (53 dekar)	KPA	Sjørettet	Utfylling i sjø og geotekniske undersøkelser.	2030 (usikkert om det blir påstartet)
Høgsetåsen (1900 dekar)	KPA	Lokalservice Industri	Adkomstveg, vva, sprenging og geotekniske undersøkelser.	2030 (svært usikkert om det blir påstartet)

9.2 Sysselsetting

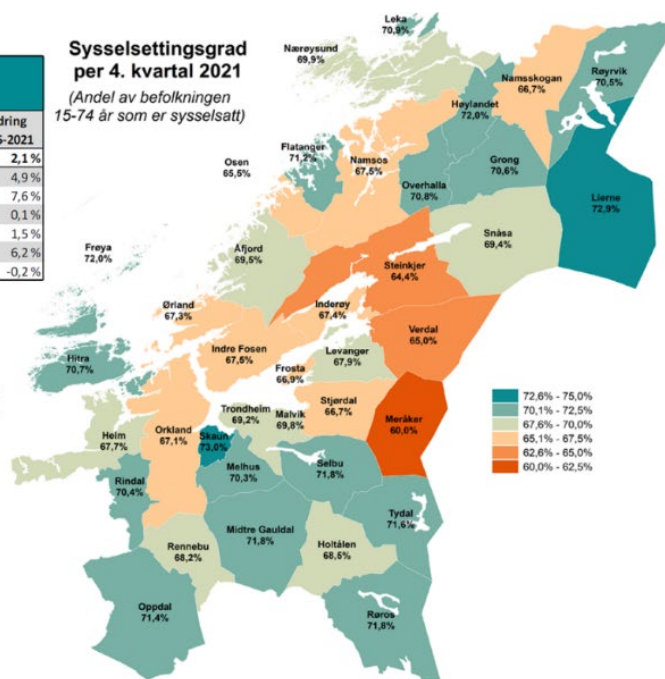
Per i dag har vi begrenset tilgang til næringsareal i kommunen, likevel er sysselsettingsgraden veldig høy. Med hensyn til befolkningsveksten kan det bli større etterspørsel på ulike næringsareal.

Sysselsatte i prosent av befolkningen 15-74 år. Skaun 2015-2021								
	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	Endring 2015-2021
15-74 år	70,9 %	71,5 %	72,4 %	72,5 %	73,2 %	72,0 %	73,0 %	2,1 %
15-19 år	29,8 %	34,9 %	38,1 %	35,2 %	34,3 %	33,3 %	34,7 %	4,9 %
20-24 år	69,0 %	67,5 %	71,2 %	72,9 %	75,1 %	73,0 %	76,6 %	7,6 %
25-39 år	86,1 %	84,9 %	85,1 %	85,5 %	86,1 %	85,1 %	86,2 %	0,1 %
40-54 år	86,5 %	87,0 %	87,7 %	87,5 %	88,0 %	86,8 %	88,0 %	1,5 %
55-66 år	66,9 %	68,8 %	70,0 %	70,8 %	71,6 %	71,4 %	73,1 %	6,2 %
67-74 år	21,3 %	22,4 %	22,2 %	21,3 %	23,0 %	20,1 %	21,1 %	-0,2 %

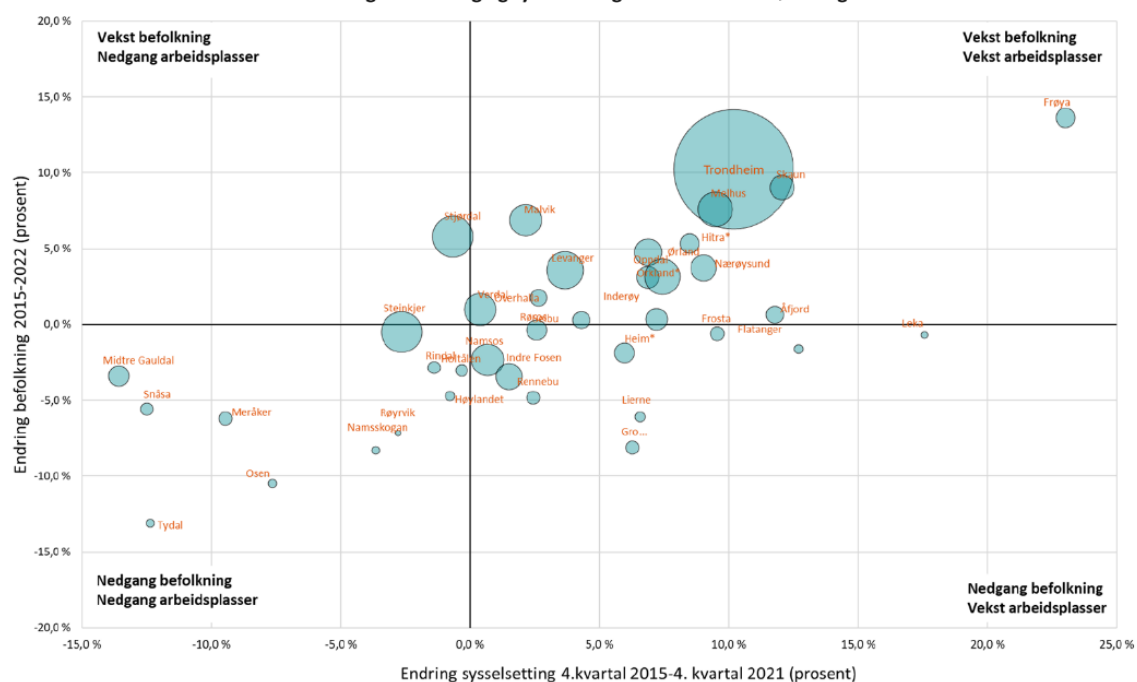

Sysselsettingsgrad per 4. kvartal 2021

(Andel av befolkningen 15-74 år som er sysselsatt)

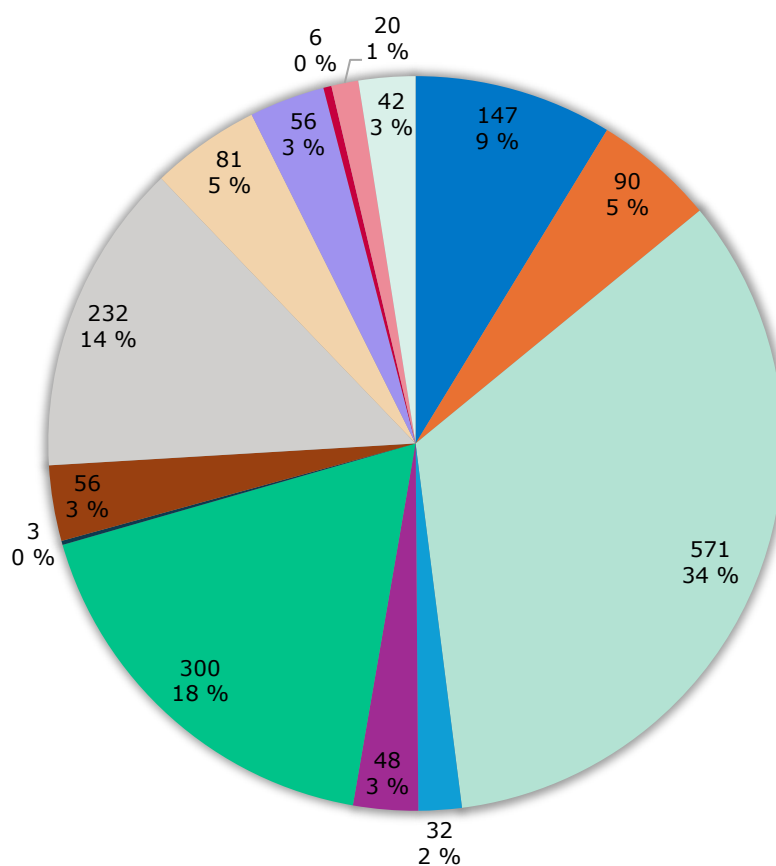

Utvikling i befolkning og sysselsetting i kommunene i Trøndelag

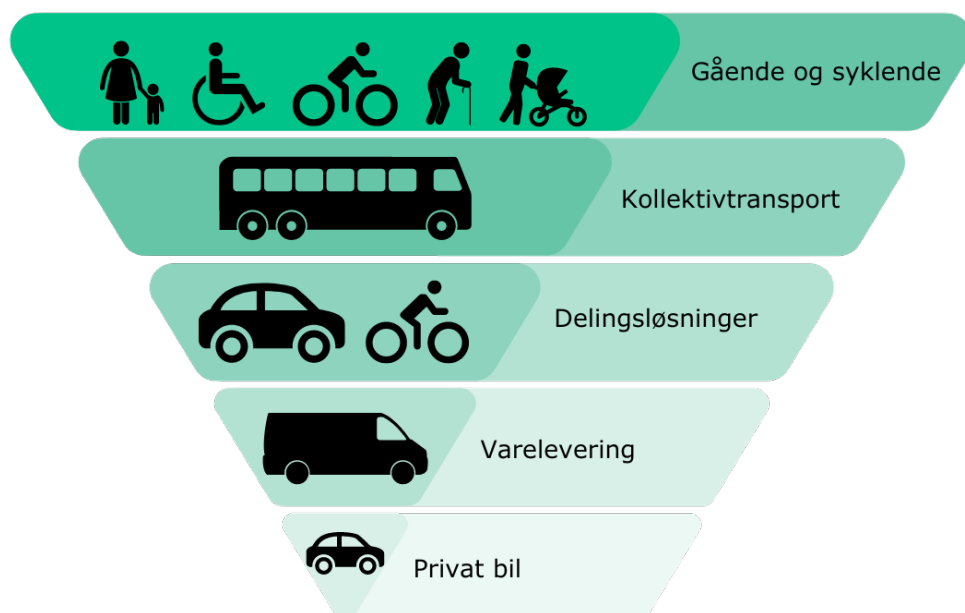
Sysselsatte etter næring per 4. kvartal 2021

- Varehandel, reparasjon av motorvogner
- Offentlig administrasjon, forsvar og sosialforsikring
- Helse- og sosialtjenester
- Teknisk tjenesteyting, eiendomsdrift
- Personlig tjenesteyting
- Undervisning
- Elektrisitet, vann og renovasjon
- Forretningsmessig tjenesteyting
- Bygge- og anleggsvirksomhet
- Jordbruk, skogbruk og fiske
- Transport og lagring
- Finansiering og forsikring
- Overnattings- og serveringsvirksomhet
- Industri

10 Bærekraftig mobilitet og transport

I arbeidet med en mer bærekraftig løsning for mobilitet og transport i kommunen, har det vært viktig for oss å vite hva innbyggerne mener. Dette har vi fått innblikk igjennom *Barnetråkk*, *Seniortråkk* og *En reisevaneundersøkelse*. Oppsummering av medvirkningstiltakene viser et vesentlig behov for blant annet bedre kollektivtilbud, og samtidig økt tilgjengelighet til tilbudet.

10.1 Transporthierarkiet

I 2019 var andelen miljøvennlige reiser (kollektiv, sykling og gange) i kommunen på 21 prosent. Som en del av Trondheimsregionen, opplever Skaun fødselsoverskudd, vi har de siste årene hatt stor befolkningsvekst og per 2023 er det 8436 innbyggere i kommunen.

En årsak til befolkningsveksten er E39, som gir god forbindelse til Trondheim, Orkanger og Melhus. Dette gjelder i størst grad for områdene nord i kommunen, hvor vi ser at både befolkningstettheten er høy og sentraliseringstendensene er forsterket.

Befolkningsutviklingen sør i kommunen er svakere.

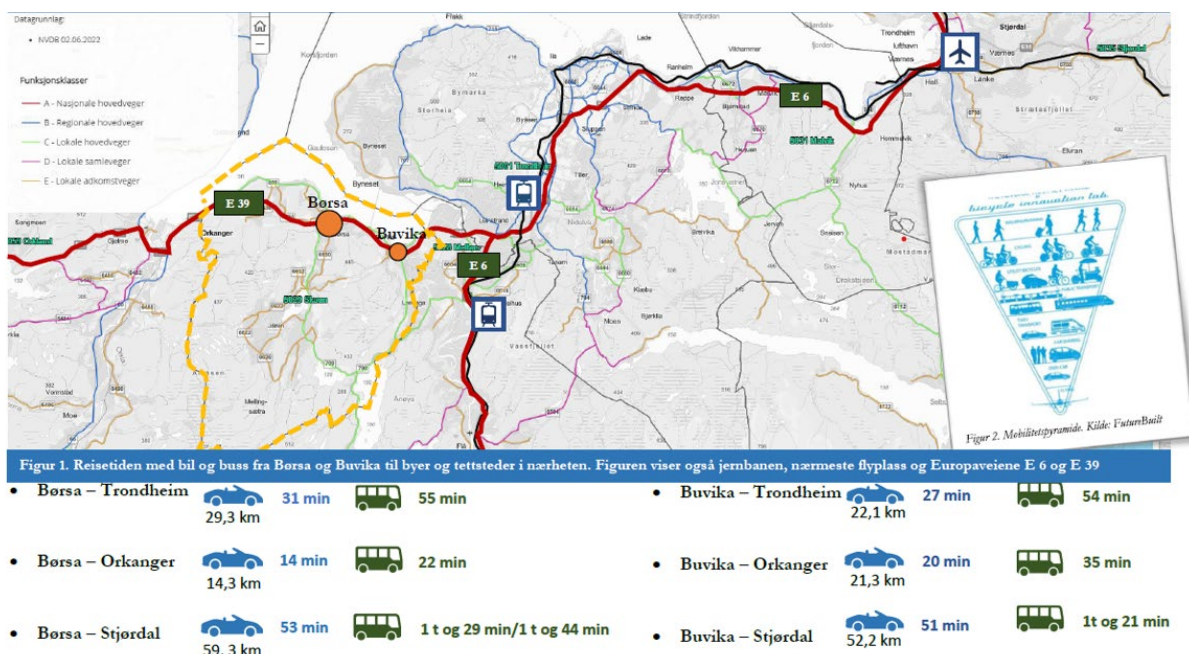
Per 2022 var det 3290 personer som pendlet ut av kommunen grunnet arbeid utenfor kommunegrenser, og 564 personer som pendlet inn til kommunen.

Reisevaner

I *En reisevaneundersøkelse* spurte vi innbyggerne hvilket transportmiddel de til daglig bruker mest. Flertallet svarte at de bruker bil uavhengig av hva formålet med reisen er (hente/bringe barn, dagligvare, lege/apotek/bank o.l., jobb/skole, besøke andre eller fritidsaktiviteter).

Når det gjelder reisemål som jobb og skole, framgår det at

- 73 prosent bruker bil,
- 1,4 prosent bruker annet kjøretøy,
- 13,6 prosent bruker buss (kjører til/fra holdeplass)
- 7,5 prosent bruker buss (går/sykler til/fra holdeplass)
- 2,7 prosent går og/eller sykler, og
- 1,8 prosent svarte «annet».

Skaun kommunes plassering i forhold til Trondheim, Orkanger, Melhus og Stjørdal. Her vises reisetiden med bil og buss fra Børse og Buvika til byer og tettsteder i nærheten. Figuren viser også jernbanen i Melhus og Trondheim kommuner, nærmeste flyplass i Stjørdal og Europaveiene E39 og E6. Dessuten viser figuren vegstrategi i Trøndelag (Datagrunnlag: NVDB 02.06.2022).

I [innbyggerundersøkelsen fra 2015](#) ble innbyggerne spurt om hvor ofte de benytter seg av kultur- og fritidstilbud utenfor kommunen. 39 prosent av innbyggerne oppga at de benytter seg av kultur- og fritidstilbud utenfor kommunen noen ganger i året, 3 prosent oppga at de gjør det daglig, og 28 prosent sjeldent eller aldri. De ble i tillegg spurt om hvor tilbudene de benytter seg av utenfor kommunene ligger. Resultatene viser at flest oppgir Trondheim (78 prosent), og andelen som oppgir Trondheim er høyere i Buvika (88 prosent) enn for kommunen totalt. I Jåren-Råbygda er andelen som oppgir Trondheim en god del lavere enn for kommunen totalt (54 prosent). På Viggja er var andelen på 70 prosent, det samme gjelder for Børsa og Venn.

Buss

Buss er det eneste kollektivtilbudet i kommunen. Særlig i Børsa, Buvika og Eggkleiva er det tilrettelagt med innfartsparkering. Det er foreslått å etablere innfartsparkering også på Viggja, samt en til i Buvika grunnet manglende kapasitet.

Innfartsparkering er gratis for de som pendler videre med buss til jobb eller lignende. Spredt bebyggelse i deler av kommunen gjør det vanskelig å etablere et godt kollektivtilbud til grendene.

For elever på Buvik skole og Skaun ungdomsskole er det skolebusstilbud. Per 2021 var det ifølge Statistisk sentralbyrå 39,3 prosent elever som hadde skoleskyss.

AtB har det overordnede ansvaret for organiseringen av kollektivtilbudet i Trøndelag. Selskapet organiserer både metrobuss, lokalbuss og regionbuss. På bakgrunn av Trondheimsregionen sitt mål om å doble antall bussreiser innen 2050 til 50 millioner reiser i året, blir blant annet plassering og ny utbygging i nærhet til busslinjene viktig. Målet signaliserer tydelig i hvilken retning utviklingen i Trøndelag går.

Sykkel og gange

En reisevaneundersøkelse viser at vi har lav andel syklistar og gående i kommunen:

- 2,7 prosent går/sykler til jobb/skole
- 6,5 prosent går/sykler til dagligvare
- 4 prosent går/sykler for å besøke andre
- 3,3 prosent går/sykler til lege/apotek/bank
- 5,7 prosent går/sykler til fritidsaktiviteter
- 3,2 prosent går/sykler for å hente/bringe barn

Vi har ikke etablert individuelle sykkelfelt, men fortauene kan benyttes for både syklende og gående. Langs grøntområdene ved strandlinja og langs elva Vigda er det tilrettelagt for gående. Turstiene er opparbeidet på en slik måte at det også lar seg gjøre å ta seg fram med rullestol, barnevogn og sykkel om ønskelig.

Kommunen har store avstander for gående og syklende. Det finnes flere gang- og sykkelveger i Børsa, Buvika, Viggja, Venn og Eggkleiva, men nettverket bør forbedres. Flere snarveier kan med fordel etableres, og nettverket bør utvides. Samtidig er noen av gang- og sykkelvegene dårlig vedlikeholdt.

Se Stedsanalyse og mobilitet (vedlegg 2).

Tog

Trønderbanen er lokaltoget i Trøndelag, og går på strekningene mellom Oppdal, Røros, Trondheim, Meråker og Steinkjer. Disse strekningene inngår i Dovrebanen fra Oslo, Nordlandsbanen fra Bodø, Rørosbanen fra Hamar og Meråkerbanen fra Östersund.

Fly

Trondheim lufthavn, Værnes, er den regionale flyplassen i Trøndelag. Flyplassen ligger i Stjørdal kommune, omtrent 33 km øst for Trondheim sentrum. Værnes er Norges fjerde største flyplass, og har direkteflyvninger til flere nasjonale og internasjonale destinasjoner.

10.2 Veg

Ifølge Statistisk sentralbyrå var 1,79 kvadratkilometer av kommunens areal dekket av veger per 2022.

Hovedvegen gjennom Trøndelag er E6, som går fra sør til nord. Vegen går gjennom Trondheim og er en viktig forbindelse mellom de tettest befolkede områdene i fylket. Andre store ferdselsårer i fylket er E14, som går fra Trondheim og østover til Sverige, og E39 fra Trondheim, via Skaun, og sørvestover mot Møre og Romsdal.

Vi har gode transportforbindelser til resten av Trondheimsregionen, og kjøretiden fra Børsa og Buvika til Trondheim og Orkanger ble redusert i forbindelse med etableringen av E39 Klett-Bårdshaug. Nye E39 erstattet det som i dag er fylkesveg 800, som går langs fjorden.

11

Kvalitet i tettstedsutviklingen

Skaun kommune skal være et godt sted å bo, med et variert og attraktivt boligtilbud. Det skal utvikles gode bomiljø som gir innbyggerne mulighet til å bo her i alle faser av livet. Det skal bygges boliger til alle – uansett alder, livssituasjon og behov. Det er viktig å ha variasjon i boligtyper, og at boområdene er tilrettelagt både for en aldrende befolkning og for barnefamilier.

I utvikling og utbygging av nye boligområder skal det vektlegges estetikk og god arkitektur. Det stilles krav til utbygger om å avsette areal til blå og grønne lunger og sikre tilgang til rekreasjonsområder i nærheten. Det skal også stilles krav til god og universell utforming av bebyggelsen, lekearealer, uteoppholdsarealer og andre friområder.

11.1 Folkehelse og oppvekstsvilkår

Folkehelsearbeidet skal fremme befolkningens helse, trivsel, gode sosiale og miljømessige forhold, og bidra til å forebygge psykisk og somatisk sykdom, skade og lidelse. Formålet er et sunnere samfunn med bedre livskvalitet. Det er mange faktorer som kan ha direkte og indirekte innvirkning på folkehelse.

I samfunnsdelen poengteres at god helse er en grunnleggende forutsetning for at mennesker skal ha mulighet til å nå sitt fulle potensial, og kunne bidra til utvikling av samfunnet. Vi er opptatt av tidlig innsats for å legge til rette for god fysisk og psykisk helse, og gi så mange som mulig en meningsfull hverdag.

Helhetlig planlegging av forhold som påvirker helse og god sammenheng mellom samfunns-, areal- og tjenesteutvikling, er sentralt for folkehelse og oppvekstsvilkår. Gjennom arealplanleggingen vil vi tilrettelegge for blant annet gode bolig- og miljøkvaliteter, grøntarealer, universell utforming, og nærhet mellom bolig, tjenester, service og kulturaktiviteter. Vi ønsker også å tilrettelegge for attraktive fritidstilbud og møteplasser for barn, unge og eldre, samt ta hensyn til og tilrettelegge naturområder for rekreasjon og friluftsliv.

11.2 Blå- og grønnstruktur og uteoppholdsarealer

Grønnstrukturen er veven av store og små naturpregede områder, og omfatter parker, friområder, turdrag og andre ubebygde arealer med naturpreg. Langs vann og vassdrag kan elvekorridorer og bekke drag være en del av grønnstrukturen.

Det er et nasjonalt mål at friluftslivets posisjon skal tas vare på og videreutvikles gjennom ivaretagelse av allemannsretten, bevaring og tilrettelegging av viktige friluftslivsområder, og stimulering til økt friluftslivsaktivitet for alle. To andre nasjonale miljømål er at økosystemene skal ha god tilstand og levere økosystemtjenester, og at samfunnet skal forberedes på og tilpasses klimaendringene.

Gjennom arealforvaltningen skal vi etter beste evne sikre og tilrettelegge for tilgangen av natur- og grøntområder for rekreasjon og aktivitet. Grøntstrukturen skal i størst mulig grad ivaretas og eventuelt reetableres (dersom det er nødvendig) for å få større sammenhengende grøntområder. Vi skal også utvikle og verne om sammenhengende naturområder og turstier.

En viktig del av arbeidet framover er å sikre gode uteoppholdsarealer i boområder og i forbindelseslinjer fra boområdene til større sammenhengende grøntområder og strandsonen langs fjorden.

11.3 Kulturminner og -miljøer

Det har blitt gjort mange funn som har gitt ny kunnskap om kommunens plass i regionens historie. Blant de nyeste funnene er et gravfunn på Olstad, ei bronsealdergrav i Hummellia i Børsa, bygdeborgen på Stensåsen ved Laugen, og det som trolig er grunnmuren til et kastell vegg i vegg med den gamle kirkeruinen på Viggja.

Bautasteinene på Naustan er blant kommunens eldste kulturminner. Andre kulturminner av betydning er middelalderkirken Skaun kirke fra slutten av 1100-tallet, samt Norgesmøllene i Buvika fra 1800-tallet. Begge disse er gode representanter for aktivt kulturminnevern.

Kulturminner og -miljøer er viktig fordi de kan gi opplevelse av identitet, tilhørighet og samhold. God kulturminneforvaltning er god folkehelsepolitikk, og bidrar til vår mentale helse. Kulturminner og -miljøer kan også gi perspektiv på oss selv og på Skaun kommune som en del av, og som aktør i, storsamfunnet. Kulturminner kan være alt fra attraksjoner som får oss til å ønske å reise til et sted, til trekkplaster i ei trimløype eller en kultursti. Tar vi vare på kulturminner, tar vi vare på miljøet.

[Kulturmiljøplan for 2022-2032 kan du lese her](#)

Børsøra i 1949

I arealdelen er det lagt inn hensynssoner med egne bestemmelser og retningslinjer for å ivareta særlig hensyn til, og bevaring av, kulturminner- og miljøer i tråd med kulturmiljøplanens formål. Særpreget og byggeskikk skal tas hensyn til i definerte områder.

Følgende områder er avsatt til hensynssoner:

- Børsøra
- Norgesmøllene i Buvika
- Gravhaugene på Jyssen og Kongehaugen
- Viggja og kirketomta på Viggja
- Bygdaborgen på Stensåsen
- Lisbetsæter
- Børse prestegård
- Husaby

Det er også lagt inn hensynssoner for kommunens kirker i arealdelen.

For framtidig arealutvikling bør det praktiseres streng forvaltning av kulturminner og -miljøer. Kulturmiljø bør ses på som en ressurs og utbyggingsområder bør utvikles i tråd med dette. Innenfor kulturminnevernet ser en kulturminner i en større sammenheng, og det må derfor gjøres en helhetlig vurdering av kulturmiljø framfor fokus på det enkelte kulturminnet.

11.4 Friluftsliv og nærmiljø

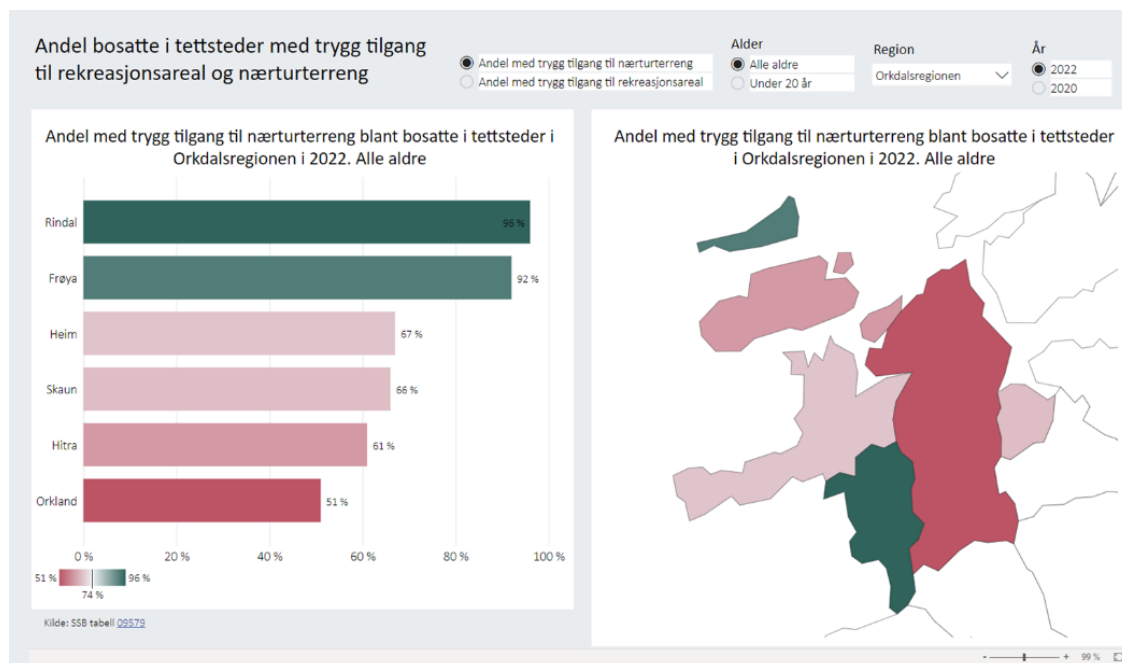
I Skaun er vi så heldige å ha variert natur med både kystlandskap og store skogsområder, noe som gir fine tur- og friluftsmuligheter. Pilegrimsleia går gjennom kommunen og er en del av vandrerruta mellom Oslo og Trondheim. Vi har mange merkede turstier og flere av dem er i nærheten av bebyggelse og lett tilgjengelig. Grønneset, Saltnesstranda og Ølsholmskjæret er mye brukte friluftsområder som driftes og vedlikeholdes av kommunen.

I kommunens arealstrategi sier vi at vi vil forbedre tilgjengeligheten til friluftsområder på en bærekraftig måte.

Friluftsliv og turområdene er sikret gjennom fastlagt arealbruk, for eksempel ved at områder er avsatt til grønnstruktur eller friområde, eller ligger i områder avsatt til LNF-formål. Når det gjelder tilgjengelighet til skoleområder, kyst og andre naturområder er

eksisterende gang- og sykkelveger og turveger langs hovedakser i kommunen og rundt skoler sikret i plankartet. Det er i tillegg foreslått sikring av framtidige gang- og sykkelveger og turdrag basert på Strandsoneplanen for kommunedelplan 2002-2014, Miljøpakken og trafikkisikkerhetsplanen i plankartet.

Ifølge oversikt fra Trøndelag i tall er andel bosatte i tettsteder med trygg tilgang til rekreasjonsareal og nærturterreng i Skaun kommune 66 prosent (2022). Denne andelen bør økes.

11.5 Teknisk infrastruktur

Det meste av teknisk infrastruktur, herunder vann- og avløpsnett (VA), er i dag målt inn eller antatt trasé er digitalisert. Ny infrastruktur skal måles inn og leveres til kommunen.

Kommunens VA-norm

Overvann skal fortrinnsvis gis avløp gjennom infiltrasjon i grunnen og åpne vannveier. Bygninger og anlegg skal utformes slik at naturlige flomveier ivaretas og tilstrekkelig sikkerhet mot oversvømmelse oppnås. Eksisterende bekker skal bevares så nært opptil sin naturlige form som mulig. Bekkelukking tillates normalt ikke. Ved reguleringsplanlegging og ved søknad om tiltak skal det redegjøres for hvordan overvannet påvirker og håndteres på, og i tilknytning til, området. Forholdet mellom harde og drenerende flater skal dokumenteres. Fordrøyning på tomt bør gjøres i den grad det er mulig, med tanke på 200-årsflom.

I reguleringsplaner skal terreng- og overflateutforming, grønnstruktur, vegetasjon og overvannshåndtering sees i sammenheng. Reguleringsplaner skal gjennom kart og bestemmelser sikre og ivareta overvannshåndtering og beskrive løsningene og hvordan disse kan gi nye bruksmessige og visuelle kvaliteter.

I forbindelse med byggesøknader skal det foreligge en plan for vann og avløp (inkludert overvann) som er godkjent av kommunen. Planen skal utformes i tråd med kommunens VA-norm og standard abonnentsvilkår, og beskrive løsninger for vann og avløp på området.

Tekniske planer vedrørende kommunale anlegg for veg, vann- og avløp skal være godkjent av kommunen før igangsettingstillatelse gis, og tekniske planer for riks- og fylkesveger skal godkjennes av fylkeskommunen eller Statens vegvesen som vegeier.

Nødvendige kommunale tekniske anlegg og infrastruktur som eksempelvis vann- og avløpsanlegg og renovasjon, skal være etablert i samsvar med plan godkjent av kommunen før midlertidig brukstillatelse for ny bebyggelse kan gis innen det enkelte feltet.

I den nye arealdelen mener vi at det er en fordel å bygge ut kommunen slik at vi kan bruke ledig kapasitet i eksisterende infrastruktur, som veg, vann, avløp, energiforsyning og renovasjon. Flere brukere og økt klimarelatert risiko gjør at vi må videreutvikle det nettet vi har i dag.

For fritidsboliger som krever helårs adkomstveg, vann og avløp, slokkevann, strøm og hytterrenovasjon, må dette ivaretas ved detaljregulering.

11.6 Avfall

Når det gjelder avfallshåndtering har vi inngått et interkommunalt samarbeid med 16 andre kommuner i Trøndelag og Møre og Romsdal. Selskapet ReMidt IKS leverer tjenester til innbyggerne knyttet til husholdningsavfall og slam. Det er til sammen 130000 innbyggere i de 17 kommunene. ReMidt skal i samarbeid med eierkommunene fremme bevisste holdninger til ressursbruk i samfunnet ved å legge til rette for kildesortering, gjenbruk og materialgjenvinning av alle typer avfall.

Framtidens krav til materialgjenvinning krever nye og effektive avfallsløsninger. Gjennom økt volum kan det tas i bruk ny teknologi som gir økt miljøgevinst. I samfunnsdelen sier vi at vi skal bruke ressursene våre smartere. Bedre avfallshåndtering er en del av dette. Disse kan bli viktige møteplasser og gjøre det lettere å få et mer sirkulært forbruksmønster. Retura Midt AS håndterer næringsavfall. Løsninger for husholdnings- og næringsavfall skal i større grad ses i sammenheng, for å sikre effektive løsninger.

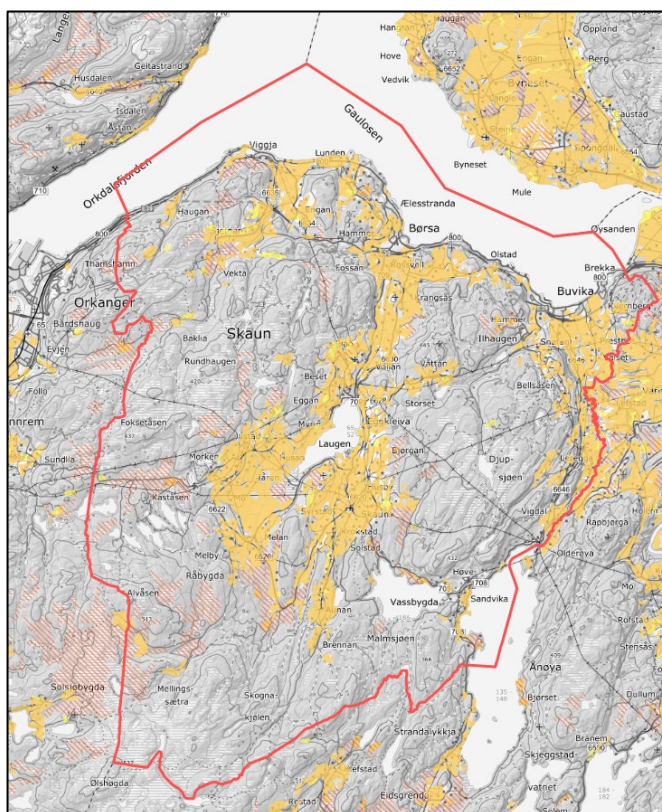

12 Klima, miljø og natur

Klimaendringer vil, ifølge Norsk klimaservicesenter, føre til økt behov for å tilpasse seg ekstreme vær-situasjoner og følgene av disse. Det vil kreve tilpasning til kraftig nedbør og økte problemer med overvann; endringer i flomforhold og -størrelser; jordskred og flomskred, samt havnivåstigning og stormflo. Økt grad av fortetting vil også for Skaun kommune medføre flere tette flater og færre områder hvor vannet kan gå. Mer ekstremvær krever en enda mer robust planlegging enn tidligere. De naturgitte forholdene for utvikling må i større grad hensyntas og være med på å legge premissene for den utviklingen som skal skje.

Skaun kommune er en landbrukskommune med verdifulle landbruksarealer. Høy vekst gir økt press på verdifulle arealer og tvinger fram en prioritering av verdier.

Arealstrategien gir en tydelig retning for hvilke arealer som kan vurderes for utvikling og hvilke som bør bevares for framtiden. Ønske om vekst gir et press på jordbruksarealer og ubebygde naturområder som er av høy verdi, både med tanke på matsikkerhet, naturmangfold og rekreasjons- og friluftslivsinteresser. Det er et mål i samfunnsdelen at det skal utvikles livskraftige tettsteder og bygder med fokus på identitet og særpreg, og at folk bo i alle deler av kommunen. Dette betyr noe for hvor det tilrettelegges for vekst i kommunen, og hvilke hensyn som må tas i de ulike områdene.

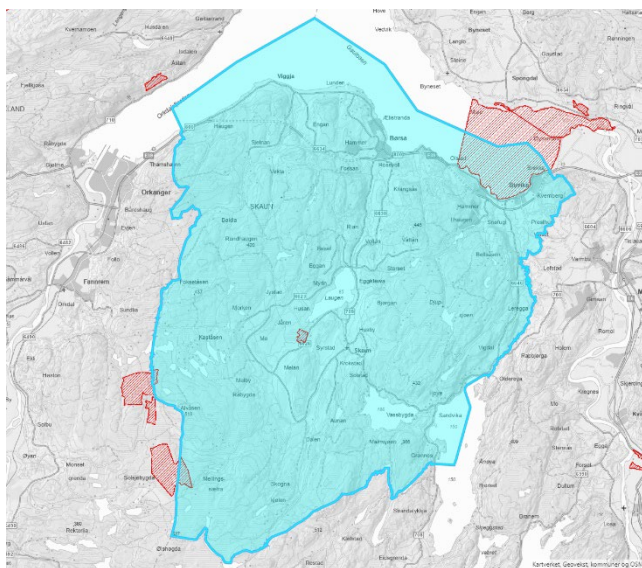
Utklippet over viser jordbruksareal og dyrkbar mark i Skaun kommune. Kilde: kilden.nibio.no, 26.05.2023

12.1 Naturmangfold

Vi har mange verdifulle naturområder i kommunen. Bevaring av uberørt natur gjøres best ved å styre framtidig utbygging til allerede etablerte utbyggingsområder hvor vi kan dra nytte av eksisterende infrastruktur.

Naturområder kan sikres på flere måter. De fire viktigste verneformene er nasjonalpark, landskapsvern, naturreservat og marine verneområder. Her er det annet lovverk enn plan- og bygningsloven som styrer hvordan arealene kan brukes. Andre verdifulle naturområder kan sikres gjennom hensynssoner med tilhørende bestemmelser.

Vi har tre naturreservater og ett marint verneområde i kommunen.

Naturvernomsrådene i Skaun kommune

fredningen står det at «formålet med naturreservatet er å bevare et spesielt område med barskog med sitt biologiske mangfold i form av naturtyper, økosystemer, arter og naturlige økologiske prosesser».

Gaulosen marine verneområde er det største vernede området i kommunen. Dette ligger i sin helhet i vann, og ligger delvis i Trondheim, Melhus og Skaun kommuner. Det står i verneforskriften at formålet med verneområdet er å ta vare på et område som inneholder truet, sjelden og sårbar natur, representerer bestemte typer natur og som har særskilt naturvitenskapelig verdi.

Alle fire verneområdene er sikret i arealdelen med båndleggingssone H720. I tillegg er andre viktige naturområder lagt inn som hensynssone naturmiljø, H560.

Mormyra er et myrområde med areal på 160 dekar avsatt som naturreservat. Formålet med fredningen er å bevare en av de best utformede gjenværende høgmyrene i Sør-Trøndelag.

Midtskogvatnet naturreservat ligger i Orkdal og Skaun kommuner. Formålet med fredningen er å bevare et stort og variert myrområde i skogområdene i Sør-Trøndelag.

Munklia naturreservat ligger også både i Skaun og Orkland kommuner. I

Verdifulle kulturlandskap

Vi har to nasjonalt kartlagte verdifulle kulturlandskap i kommunen, Skjetne med Andåsen og Mellingseter. Begge områdene er kartlagt som svært verdifulle grunnet biologisk mangfold.

Skjetne med Andåsen

Området ligger på Viggja og er et tradisjonelt jordbruksområde hvor kulturlandskapet er preget av jordbruksdrift over lang tid. Området inneholder flere truede naturtyper av naturbeitemark og slåttemark. Spesielt viktig er skjøtsel av Andåsen og Gagnåsen. Bebyggelse fra 1800- og 1900-tallet gjenspeiler datidens gårdsbruk.

- ❖ [Faktaark om Andåsen](#)
- ❖ [Faktaark om Gagnåsen](#)

Mellingseter

Mellingsætra ligger sørvest i kommunen, som ei lomme i et skogsområde. Dette er et av få seterområder i kommunen og det har både kulturhistorisk verdi og verdi for biologisk mangfold. Bygningsmassen er forandret fra den tradisjonelle seterbebyggelsen, men det står fortsatt igjen bebyggelse som gjenspeiler datidens jordbruksdrift. Området er kategorisert som frisk fattigeng og frisk, næringsrik gammeleng, men det finnes også fukteng og tørrere bakker. Selv om det meste av vollen er intakt og i god stand, har mindre partier i utkanten grodd igjen.

- ❖ [Faktaark om Mellingsætra](#)

Utfordringer med kulturlandskap og biologisk verdifulle arealer

Kommunens jordbrukspregede kulturlandskap har blitt forringet etter en vesentlig omlegging fra grovfôrbaserte produksjoner og beitedyr, til planteproduksjon av åkervekster.

Betydelig færre beitedyr har ført til at mye jordbruksareal står i fare for å gro igjen. Dette truer det biologiske mangfoldet og flere biologisk verdifulle arealer. Utfordringene gjelder for størsteparten av kommunen, men spesielt opprettholdelse av verdifulle kulturlandskap som ligger svært desentralisert er utfordrende. I tillegg er mye areal avsatt til andre formål enn LNF, derfor er det liten investeringsvilje i å opprettholde dyrkajorda til beite, slått og høsting, men også opprettholdelse av de biologiske verdiene arealene har.

Endringene som framgår av Kommuneplanens arealdel 2024-2036 får ingen vesentlige konsekvenser med hensyn til miljø eller biologisk verdi. Endringer som kan ha slike

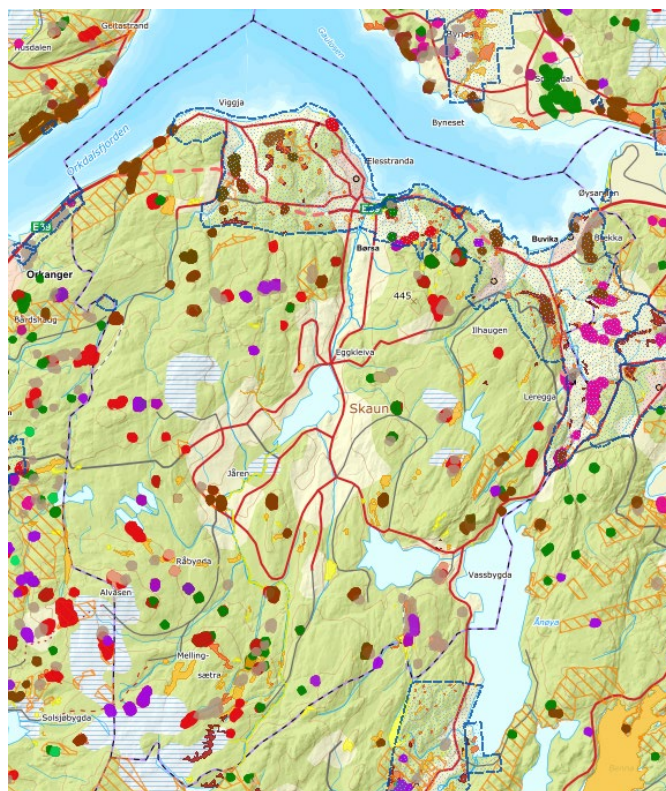
konsekvenser har enten egne bestemmelser eller er avgrenset mot tilstøtende områder. Et eksempel er Furuvika. I dette området vet vi at konsekvensutredningen vil være av betydning for arealdisponeringen i nærings- og havneområdet, og området har av den grunn bestemmelser med båndlegging. Den samlede belastningen for miljøet er vurdert til å være akseptabel, likevel forutsettes det at det blir gjort nærmere vurderinger i reguleringsplanarbeid for de områdene arbeidene gjelder. Her er det blant annet snakk om vurderinger med hensyn til naturmangfoldsloven.

Kartlagte områder og konsekvensutredning

Nye byggeområder som er foreslått tatt inn i kommuneplanens arealdel (vedlegg 1) er vurdert opp mot registrerte livsmiljø, nøkkelbiotoper, naturtyper og rødlistearter.

I 2014 og 2021 ble det gjennomført kartlegging av nasjonalt viktige naturtyper i Skaun. Kartleggingen i 2014 ble gjort med begrenset utvalg av undersøkte områder basert på framtidig vekst i kommunen. Kartleggingen i 2021 gjaldt Buvik-området i sin helhet. Juli 2023 ble også Viggja og Børsla områdene kartlagt og konsekvensvurderingene og høringsforslaget har hensyntatt de nye registreringene.

Enkelte innspill har ikke blitt tatt inn eller har blitt avgrenset i arealdelen, med hensyn til registreringene.

Kartet viser oversikt på registreringer av naturtyper, nøkkelbiotoper og livsmiljø. Kilde: Miljødirektoratet, økologisk grunnkart

12.2 Strandsoner, vassdrag og sjø

Det er stort press på utbygging i tilknytning til Trondheimsfjorden. Tettstedene Viggja, Børsa og Buvika er alle tettsteder som ligger i nær tilknytning til sjø og hvor det er ønske om videre utvikling. I [Kunnskapsstatus Trondheimsfjorden](#) framgår det at miljøtilstanden mange steder er god, men at det er funn i rapporten som gir grunn til bekymring. Det har i løpet av de siste tiårene vært en nedgang i fuglebestanden og ålegrasengene er i en dårlig tilstand, av uviss grunn. Ålegrasenger er viktige som husrom for et stort antall arter og har en viktig funksjon ved å lagre klimagasser.

Vegetasjonen langs vassdrag og kantvegetasjonen er et tydelig landskapselement. Det har stor betydning for økosystemet i og langs vassdraget og kan bidra til å redusere erosjon.

I henhold til arealstrategien i samfunnsdelen skal det i arealdelen sørges for streng forvaltning av strandsonen og områder nært vassdrag.

12.3 Spredt boligbygging i LNF-områder

I arealstrategien er det nedfelt at det skal kunne bo folk i alle deler av kommunen. Samtidig står det at naturområdene skal forvaltes på en restriktiv måte. I spredt bebygde områder framstår Skaun som en landbrukskommune. Som viktig faktor for lokalidentiteten skal disse områdene vedlikeholdes med spredt bebyggelse.

Det er en utfordring knyttet til utbygging, vekst og vedlikehold av bygdene, og bevaring av natur og landbruksarealer. Spredt boligbygging kan skape driftsmessige ulemper for landbruket. Dette er ivare tatt i planbestemmelsene.

For å tilrettelegge for vedlikeholdsvekst i bygdene er det lagt inn områder i arealdelen hvor det tillates spredt bebyggelse.

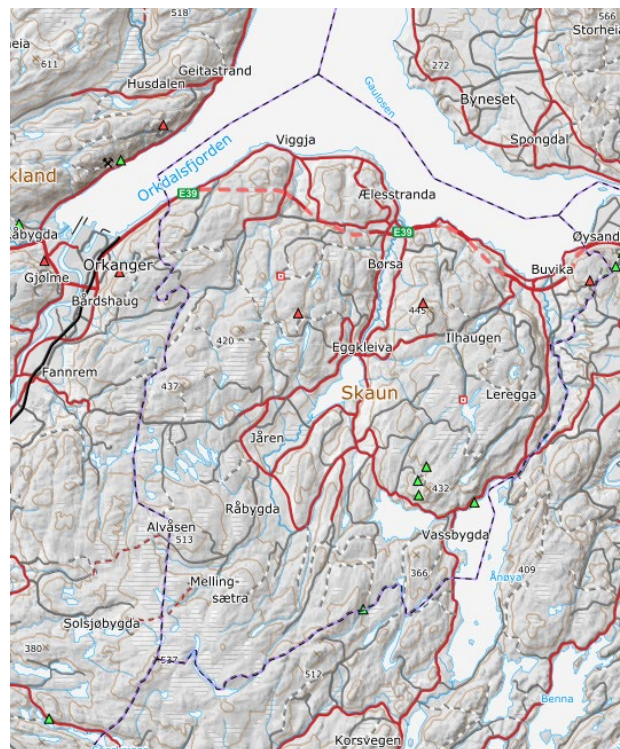

12.4 Jord-, skogbruk og mineralressurser

Skaun kommune er omtrent 225 km². Vi har betydelige jordbruksressurser med dyrkamark av god kvalitet, samt større sammenhengende skogressurser. Ressurser som ønskes sikret i planen, er avsatt som LNF.

Kommunens ressurser fordelt på tettbebyggelse, jordbruksareal og skog.

Oversikt over kjente mineralske ressurser i kommunen. Kartet viser forekomster av industrimineraler, naturstein og metaller. Disse er ikke direkte sikret i planen, men vil bli vurdert ved eventuell framtidig mer detaljert planlegging.

Nedbygging av skog- og jordbruksarealer

I de senere år har flere skog- og jordbruksareal blitt avsatt og bygd ut til andre formål enn landbruk. Nedbygging innebærer klimagassutslipp og redusert klimagassopptak. Det er viktig å ta vare på de produktive jord- og skogarealene. Landbruket har vært i en stor omstilling for å tilpasse seg klimautfordringene og for å bli mer klimavennlig.

Disponering av landbruksareal til andre formål enn landbruk, er redusert med i underkant av 400 dekar i denne arealdelen. Dette er også i tråd med FNs bærekraftsmål.

12.5 Forurensning

Støy- og luftforurensning

Lokal luftforurensning kan gi negative helseeffekter i befolkningen ved for høye konsentrasjonsnivåer i byer og tettsteder. Det er utarbeidet anbefalte luftforurensningsgrenser som skal legges til grunn ved planlegging av ny virksomhet eller bebyggelse. Det er ikke gjennomført kartlegging av hele kommunen. Ved behandling av saker skal retningslinje for behandling av luftkvalitet i plansaker, T-1520, legges til grunn. Retningslinjen er statlige anbefalinger om hvordan luftforurensning skal ivaretas i lokal planlegging, og hensikten er å forebygge uheldige helseeffekter av luftforurensninger gjennom arealplanlegging. Krav til ivaretagelse av retningslinjen er fastsatt gjennom planbestemmelsene.

Støy er et miljøproblem som kan ramme mange mennesker. Det kan bidra til redusert velvære og mistrivsel, og dermed påvirke folks helsetilstand. Med fortetting i og rundt kollektivknutepunkter øker også problematikken knyttet til støy. Ved behandling av støysaker legges retningslinje T-1442 for behandling av støy i arealplanlegging til grunn. Retningslinjen gir anbefalte utendørs støygrenser ved etablering av nye boliger og annen bebyggelse med støyfølsomt bruksformål. Likeledes gis det anbefalte utendørs støygrenser ved etablering av nye støykilder, som for eksempel veianlegg, næringsvirksomhet og skytebaner. For innendørs støy gjelder kravene i byggeteknisk forskrift til plan- og bygningsloven.

Riktig lokalisering av skytebaner er viktig for å hindre støyplager. I denne planen tas skytebanen på Granmoen ut, og det legges inn en fireårig båndlegging ved Ramsjøen i påvente av reguleringsplan.

Drikkevann

Kommunen bruker Malmsjøen som drikkevannskilde. Rent drikkevann er vårt viktigste næringsmiddel, og vern av drikkevannskilder er avgjørende for å sikre grunnleggende funksjoner i samfunnet.

For å sikre kvalitet og kvantitet til drikkevannskildene er det satt av hensynssone H110 i nedslagsfeltene til Follobekken/Orkla og Malmsjøbekken/Vigda.

Avrenning fra jordbruk

Landbruksdirektoratet peker på at avrenning av jord, næringsstoffer og plantevernmidler reduserer vannkvaliteten i vassdragene. Både av hensyn til vannkvalitet og god

ressursbruk, bør avrenning fra jordbruksdrift reduseres. Det er også nødvendig å redusere forurensning av jord og begrense utslipp av klimagasser til luft. Jordbruksjord med god jordhelse har større kapasitet til å lagre vann og redusere avrenning enn andre arealer.

Kantvegetasjon langs vann og vassdrag har en viktig funksjon for å redusere uheldige effekter fra avrenning fra landbruket. Dette er ivarettatt i planbestemmelsene.

12.6 Klimasårbarhet og -tilpasning

Klimaet er i stadig endring og som tidligere nevnt må vi tilpasse oss mer ekstreme vær-situasjoner og følgene av disse.

Store deler av kommunen ligger under marin grense og det er påvist flere områder med kvikkleire. Kvikkleireforekomstene i Skaun ble kartlagt av Norges Geologiske Institutt (NGI) allerede i 1988, med flere registrerte områder som dannet grunnlag for farekartet. Dette ble oppdatert i 1996 og i 2003. Skaun kommune og Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE) har etter dette gjort omfattende sikringsarbeider i Børsa og Buvika.

Ekstremvær omfatter sterk vind, stormflo og svært store nedbørsmengder over kort tid, som intense regnskyll eller ekstreme snøfall.

Havnivåstigningen kan føre til at stormflo og bølger strekker seg lenger inn på land, enn hva som er tilfelle i dag. Stormflo forårsakes av sterk pålandsvind, høyvann og lavtrykk. Høyere havnivå kan i framtiden gi noe sterkere stormflo. Prognoser om framtidens klima sier at det vil bli mer ekstremvær.

Spesielt tettstedene Børsa og Buvika er kjent for å være bygd på delvis mektige kvikkleirelag. For å skape et godt grunnlag for vurdering av framtidige reguleringsplaner og byggesaker, er alle områder med middels, høy eller svært høy mektighet av marin leire avsatt som faresone H310. Som grunnlag er det brukt kart over mektighet av marin leire fra NGU. Områder med fare for snøskred, steinsprang og jord- og flomskred er også lagt inn som hensynssone H310, basert på data fra NVE. Dette betyr ikke at det ikke kan bygges eller gjennomføres tiltak innenfor disse områdene, men at geoteknisk områdestabilitet må bli vurdert før et tiltak kan gjennomføres.

De globale klimaendringene fører til forandrede nedbørsmønstre, og øker sannsynligheten for ekstremvær og flom. Det er avsatt faresone flomfare, H320. Tiltak innenfor faresonene må være sikret mot flom, og skal heller ikke forverre erosjon som oppstår ved flomhendelser. Kommunen bruker NVE Temakart «Flomfare» som datagrunnlag.

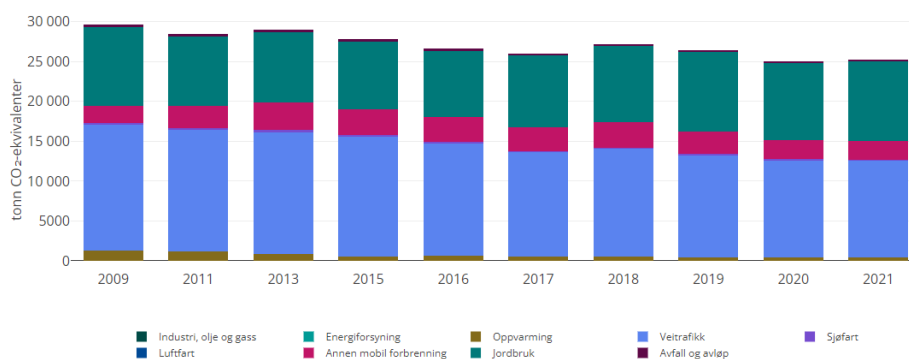
12.7 Klima og energi

I Skaun er transport og jordbruk de største kildene til klimagassutslipp. Andre kilder er annen mobil forbrenning, oppvarming og avfall/avløp. I tillegg kommer indirekte klimagassutslipp blant annet fra produksjon av byggematerialer og andre varer.

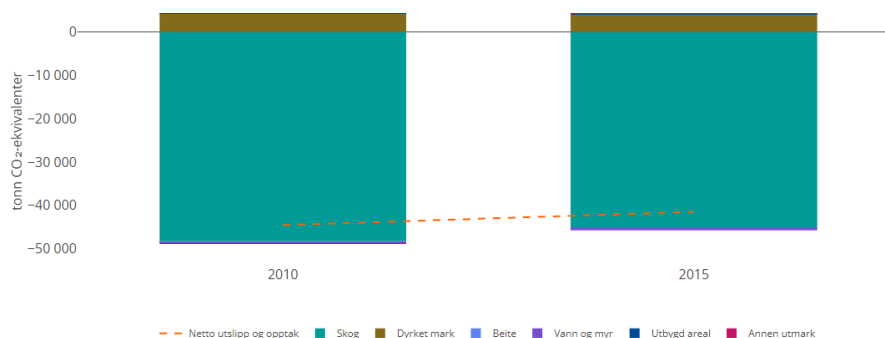
Vi har store skogarealer som er viktig for binding av CO₂. For å oppnå et bærekraftig arealbruk er det viktig med en god balanse mellom bruk og vern av de ressursene vi har. Klimavennlig arealbruk og -planlegging handler blant annet om å begrense nedbygging av karbonrike arealer. I arealstrategien står det at vi skal verne om sammenhengende naturområder. Arealstrategien gir føringer for hvor det kan tillates utbygging og hvilke områder det ikke skal bygges i.

Energikilden i Skaun er i hovedsak gjennom elektrisitet. Vi kan påvirke energiforbruket gjennom drift og utvikling av egne bygg, men også gjennom å tilrettelegge for bruk av andre energikilder og valg av løsninger som reduserer energiforbruket.

I utarbeidelse av reguleringsplaner skal det utredes hvordan klimagassutslippene kan reduseres.

Utslipp av klimagasser målt i CO₂-ekvivalenter i Skaun kommune (Miljødirektoratet, 2023)

Utslipp og opptak av klimagasser fra sektoren «skog og annen arealbruk», målt i CO₂-ekvivalenter. Negative tall betyr opptak av klimagasser (Miljødirektoratet/Nibio, 2023)

13

Ordforklaringer

Avrenning (av jord)	er det at jord vaskes vekk fra jordoverflaten og føres med elvene ut i innsjøer og havet.
Blågrønn struktur	er grønnstrukturen som følger vannet, som vassdrag, bekker, overvann, flomveier og lignende. Det er også den delen av grønnstrukturen som skaper tilgang til arealene ved sjø og vann.
Blå og grønne lunger	er eksempelvis parker, blomsterbed og dammer.
Forbindelser	er her alle kategorier gang- og sykkelveger. Det inkluderer også andre forbindelser for gående og syklende som båtforbindelser, taubaner og lignende som bidrar til bedre tilgjengelighet.
Fordrøyning	er en prosess hvor regn-, flom- eller spillvann (avløpsvann fra bebyggelse og industri) holdes tilbake for å dempe og forsinke avrenning til områder som ligger nedstrøms.
Grønnstruktur	er for eksempel parker, naturområder, gravlunder, private hager, felles utearealer for boliger og jordbruksområder. Områdene er mer eller mindre sammenhengende og består av mange ulike arealtyper med ulik opparbeidelse og tilgjengelighet for allmennheten. Grønnstruktur brukes også som samlebegrep for blå og grønn struktur.
Høgmyr	er myr der torva danner en markert forhøyning, og der det øverste torvlaget er ombrogent, som vil si at det kun får tilført næring fra nedbør.
Kvalitet	handler om evnen noe har til å tilfredsstille brukernes krav og forventninger, og omfatter både bruksegenskaper og estetisk uttrykk.

Levbare steder	er et uttrykk oversatt fra engelsk, «livable cities». Dette er steder der det er godt å leve, og som har omgivelser som bidrar til høy livskvalitet. Steder har ulike «levelighetsgrader» avhengig av om de bidrar til bedre eller dårligere livskvalitet for innbyggerne.
LNF	er en forkortelse for landbruks-, natur- og friluftsområde.
Mobilitet	er et samleord for bevegelse, og handler om samhandling og sambruk mellom ulike transportformer.
Målpunkter	er de viktigste stedene folk oppholder seg på og oppsøker i hverdagen, som hjemmet, skolen og barnehagen, butikker, offentlige og private servicesteder som kafeer og spisesteder, frisør og treningsstudio, i tillegg til attraksjoner.
Overvann	er vann som renner på overflaten som følge av regn og smeltevann.
Uterom	er rommene mellom bygninger, utemiljø i boligområder, grøntanlegg ved skoler og andre institusjoner, større parker og friområder. Uterom kan være både private og offentlige, som hager, bakgårder og parker.
Veger	er ferdselsårer, særlig brukt om strekninger i terrenget. Veger ligger ofte i åpnere landskap enn gater. Bygningene langs en veg ligger normalt ikke tett nok eller nært nok til at de danner visuelt avgrensede rom.
Økosystemtjenester	er goder, tjenester eller produkter som naturen gir menneskene. Eksempler kan være mat, brensel rekreasjonsverdier som utsikt og turterreng.

**aktiv og attraktiv
sammen**